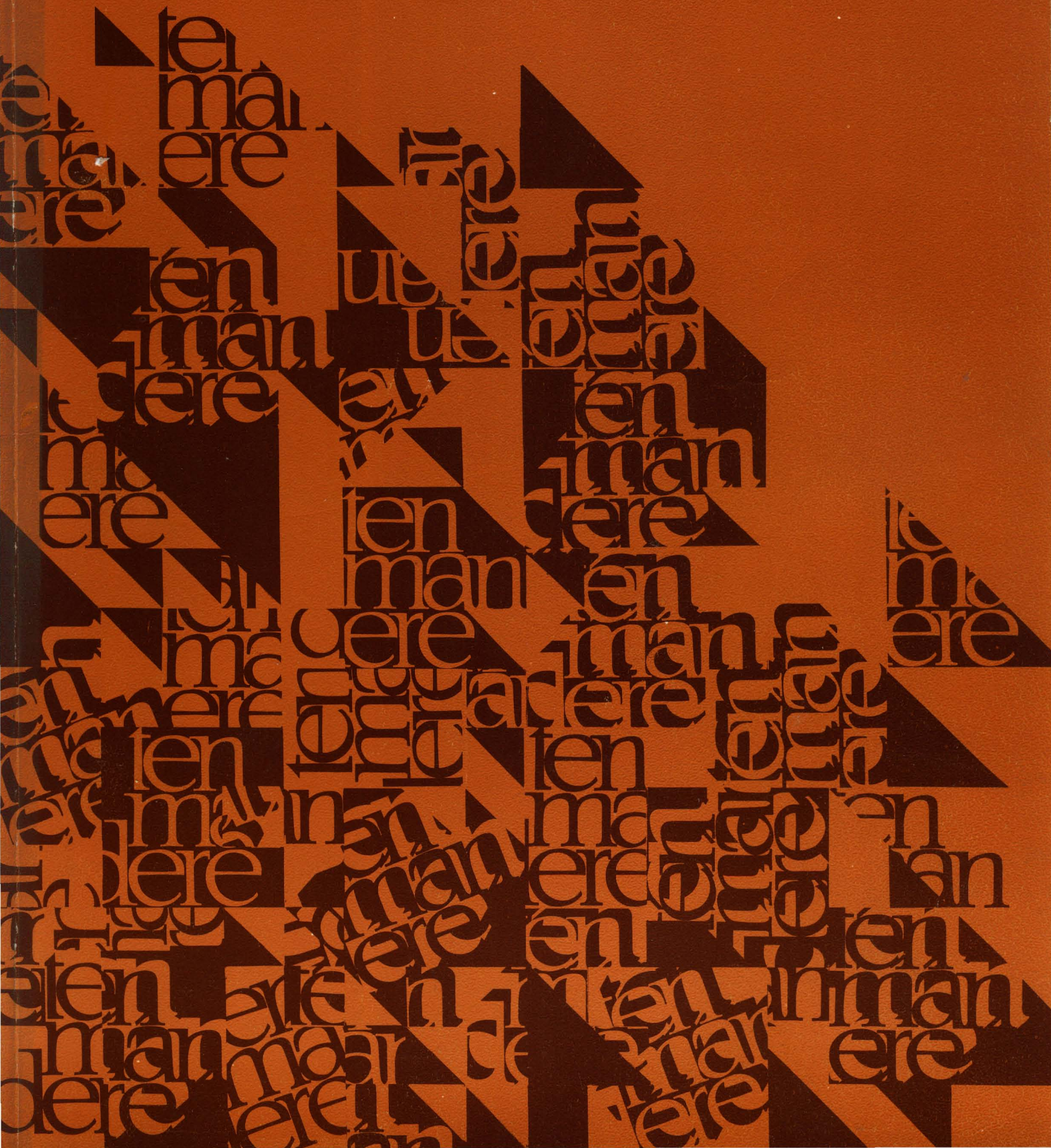

ten mandere

heemkundige periodiek voor izegem en omgeving

Bestuur

Voorzitter	Rafaël Verholle	Heyestraat 21	Tel. (051) 30 12 42
Ondervoorzitter	Roger Bekaert	Sint-Crispijnstraat 27	Tel. (051) 30 34 99
Secretaris	Robert Leroy	Boomforeeststraat 49	Tel. (051) 30 10 56
Penningmeester	Alberic Deprez	Ommegangstraat 69/1	Tel. (051) 30 28 48
Archivaris	André Demeurisse	Baronielaan 33	Tel. (051) 30 22 04
Redactie	Antoon Vandromme	Blauwhuisstraat 52	Tel. (051) 30 31 35
Bestuursleden	Luc Billiouw	Ter Beemden 16	Tel. (051) 30 12 23
	Jean-Marie Lermyte	Kortrijksestraat 323	Tel. (051) 30 39 99
	André Mistiaen	Hondekensmolenstraat 24	Tel. (051) 30 36 69
	Freddy Seynaeve	Elegastlaan 14	Tel. (051) 30 58 31
	Hendrik Willaert	Krommekeerstraat 3 8080 Ruiselede	Tel. (051) 68 82 45

Hoe word ik lid?

Gewoon lid: 300 fr.
Steunend lid: 400 fr.
Erelid: 500 fr.

Ofwel door storting of
overschrijving op
rek. 712-0700260-03 van
Heemkundige Kring
„Ten Mandere
8700 Izegem.

Ofwel betaalt u aan
één van de leden van
het Bestuur.

Noot: In geval van storting of overschrijving vergeet niet de gewenste jaargang(en) te vermelden.

Archief

Is ondergebracht in het stadhuis,
Korenmarkt 9.

Is toegankelijk
voor iedereen.

Toegang wordt
verleend na aanvraag
op het secretariaat,
stadhuis,
1e verdieping,
bureau nr. 3,
bij de heer
André Demeurisse.

Bibliotheek

Is ondergebracht in het stadhuis,
Korenmarkt 9.

Is gratis toegankelijk
voor **alle leden**
van **Ten Mandere**.

De boeken kunnen
gratis in bruikleen
ontvangen worden.
De aanvraag dient
gericht tot de heer
André Demeurisse,
stadhuis,
1e verdieping,
bureau nr. 3.

Alle oude geschriften,
boeken, foto's, kaarten e.a. betreffende Izegem, Emelgem en Kachtem
worden steeds met dank aanvaard bij alle leden van het Bestuur of op het stadhuis, 1e verdieping, bureau nr. 3.

TEN MANDERE

HEEMKUNDIG TIJDSCHRIFT VOOR IZEGEM EN OMGEVING

ISSN 0772-6384

In dit nummer:

- 199 BOMEN OVER DE GESCHIEDENIS VAN IZEGEM
JEAN-MARIE LERMYTE
- 209 IZEGEMSE HEEMKUNDIGE PENNINGEN - DEEL II
MARCEL NUYTENS
- 221 DEKEN LOUIS DE COSTERE (1806 - 1885)
ANTOON VANDROMME
- 253 MEVROUW ABDIS NORBERTINE (MARTHA) ROMMEL O.S.B.
20E ABDIS VAN DE SINT-GODELIEVEABDIJ TE BRUGGE (1890-1977)
ANTOON VANDROMME
- 263 1864, STREEKGENOTEN BETROKKEN IN HET MEXICAANS AVONTUUR
EDGARD SEYNAEVE
- 273 ROND DE BREYDEL- EN DE CONINCKFEESTEN 1887-1987
ANTOON VANDROMME
- 283 IZEGEM IN CIJFERS (2)
ANTOON VANDROMME
- 286 KLAS VAN MEESTER ACHIEL TANGHE TE EMELGEM IN 1909
- 288 OMTRENT EEN SCHILDERIJ IN DE OUDE SINT-TILLOKERK
EDGARD SEYNAEVE

Verantwoordelijke uitgever : J.M. Lermyte, Kortrijksestraat 323, 8700 Izegem

Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopij, microfilm of op welke andere wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Heemkring "TEN MANDERE" van Izegem.

NR. 79 - XXVIIE JAARGANG NR. 3

DECEMBER 1987

Alle auteurs zijn verantwoordelijk voor hun ingestuurde teksten.

BESTUUR VAN TEN MANDERE :

			Tel.
Erevoorzitter	VERHOLLE Rafaël	Heyestraat 21	051/30.12.42
Voorzitter	LERMYTE Jean-Marie	Kortrijksestraat 323	051/30.39.99
Ondervoorzitter	BEKAERT Roger	Sint-Crispijnstraat 27	051/30.34.99
Secretaris	LEROY Robert	Boomforeeststraat 49	051/30.10.56
Penningmeester	DEPREZ Alberic	Ommegangstraat 69/1	051/30.28.48
Archivaris	DEMEURISSE André	Baronielaan 33	051/30.22.04
Bestuursleden	BILLIOUW Luc	Ter Beemden 16	051/30.12.23
	SEYNAEVE Freddy	Elegastlaan 14	051/30.58.31
	WILLAERT Hendrik	Krommekeerstraat 5 8080 Ruiselede	051/68.82.45
	VANDROMME Antoon	Blauwhuisstraat 52	051/30.31.35

REDACTIERAAD :

Hoofdredacteur	BLOMME Bart	Europastraat 13 8770 Ingelmunster	051/30.03.67
Redactieleden	VANDEBERGHE Raf	Meensesteenweg 77	051/30.46.23
	LERMYTE Jean-Marie	Kortrijksestraat 323	051/30.39.99
	VANDROMME Antoon	Blauwhuisstraat 52	051/30.31.35

BOMEN OVER DE GESCHIEDENIS VAN IZEGEM

Dr. Jean-Marie Lermyte, Kortrijksestraat 323, 8700 Izegem

EEN ONGEBRUIKELIJKE BIJDRAGE

In *Ten Mandere*, nr. 74 - 75, deden we in 1986 een oproep naar kritieken over de *Geschiedenis van Izegem*. We durfden dat om drie redenen aan. We wilden kritiek-van-horen-zeggen, kritiek-via-via, opvangen, omdat die ons vaak als onterecht overkwam. Het komt weinig en waarschijnlijk zelfs helemaal niet voor dat auteurs naar kritiek op hun eigen werk vragen en die zelf naar voor brengen. Maar niet alleen hadden we de kans op ons werk terug te komen omdat het tijdschrift *Ten Mandere* bestaat, we vonden het ook een vorm van intellectuele eerlijkheid tegenover onze lezers. Voor de auteurs was de meest geruststellende reden dat het werk bijzonder goed ontvangen werd.

Wij willen eerst dat laatste bewijzen.

De historicus Lode Wils, professor aan de Katholieke Universiteit van Leuven, schreef :

Een geschiedenis van de eigen gemeente is voor een groot deel van de bevolking het meest directe contact met het verleden. Onder de vele geschiedenissen van gemeenten is die van Izegem door Dr. Jean-Marie Lermyte en zijn medewerkers bijzonder verdienstelijk en in meerdere opzichten een model.

De samenwerking van twaalf auteurs liet toe specialisten aan te trekken voor elk onderdeel, maar dank zij de eenheid van de eindredactie werd een grote homogeniteit bereikt en werden de overlappingsen en de lacunes vermeden, die in zovele collectieve werken opvallen.

De illustratie is functioneel gekozen, de taal verzorgd. De meeste bijdragen

steunen op direct bronnenonderzoek, terwijl bovendien werd gebruik gemaakt van de recente literatuur en zelfs van onuitgegeven universitaire scripties. Dat het zwaartepunt werd gelegd op de 19de en 20e eeuw, bevestigt de moderne, wetenschappelijke aanpak (...).

De Heemkundige kring Ten Mandere en Dr. Lermyte hebben een voorbeeld gesteld, dat vele navolgers moge vinden.

A.B. recenceerde in het gezaghebbende Westvlaamse tijdschrift *Biekorf*, jaargang 1986, p. 97:

(...) Het is een goed boek geworden, accuraat en verzorgd naar vorm en inhoud (...). De moderne periode (Franse Tijd - nu) beslaat meer dan 4/5de van de totale inhoud en dit is maar goed. Zelfs de naoorlogse tijd (repressie, koningskwestie, politiek geharrewar, enz.) wordt onbevangen besproken en genoemd met "man en paard". Voorwaar een unicum en een primeur ! De geschiedenis van Izegem zal zonder moeite haar weg vinden. Ze zal aansporen tot verdere studie en tevens voor vele jaren het basiswerk blijven waar alle latere publicaties naar zullen verwijzen en op zullen steunen. Een verzorgde bibliografie, tabellen en voetnoten en vele afbeeldingen, maken dat dit werk dat vloeiend leest, tevens een voornaam studieboek is geworden en alles bij mekaar een beste meevaller is".

Voor hun reacties danken we Marcel Buyse, het bestuur van de Kristelijke Bond van Gepensioneerden, Jaak Peelaers, Pater Tytgat, Jan Vanacker, Raf Vandenberghe, Rik Willaert, Dr. Frans Debrabandere en de mede-auteurs van de *Geschiedenis van Izegem* Bart Blomme, Robert Leroy, Gaston Pauwels en Antoon Vandromme. Opvallend was de schroom waarmee de 'vreemde' briefschrijvers kritiek durfden formuleren.

LEEMTEN ?

In vooral mondelinge kritieken hoorden we dat de *Geschiedenis van Izegem* niet volledig was. Dat kon niet anders ! Het was de bedoeling 500 bladzijden *tekst* te brengen en dat is beduidend meer

dan vele gemeentegeschiedenissen. Soms vergat men wel eens dat duidelijk stond geschreven dat de einddatum 1964 was; er is sedertdien inderdaad al heel wat gebeurd. Bovendien moest dit een werk zijn dat een algemeen publiek moest kunnen aanspreken; terwijl elk natuurlijk de geschiedenis van zijn stad op zijn eigen persoonlijke manier beleeft en ook zo zou willen verhaald zien. Details hebben we vaak moeten weren.

Daarmee is niet gezegd dat er geen leemten zouden zijn. Er werd ons op gewezen dat E.H. Etienne Louwaeye, toch van 1944 tot 1974 de markante directeur van het Sint-Jozefscollege, geen enkele vermelding heeft gekregen. Als sommige deelaspecten van Izegem al eerder werden bestudeerd, werd daar in de *Geschiedenis van Izegem*, om ruimte te winnen, minder op ingegaan. De historiek van het Sint-Jozefscollege werd gebracht in het speciale nummer 20-21 (1968) van *Ten Mandere* en R. Verholle verzorgde een biografische nota over Z.E.H. *Directeur Etienne Louwaeye* in *Ten Mandere*, nr. 37 (1974), p. 45-48. Maar deze opmerking kan slechts als verontschuldiging gelden.

Robert Holvoet kreeg dan wel drie vermeldingen, zeker niet de behandeling waarop hij recht had: hij was o.a. voorzitter van de Commissie van Openbare Onderstand van 1925 tot 1965 en voorzitter van de Izegemse Bouwmaatschappij. We verwijzen naar R. Verholle, *Heer Robert Holvoet*, *Ten Mandere*, nr. 14 (1966), p. 34-35 en idem, *In memoriam dhr. Robert Holvoet*, *Ten Mandere*, nr. 50 (1978), p. 71-72.

Ook Vlaams en Vroom had beter verdiend.

Met de kritiek die bij sommigen in het ACW-milieu zou leven hebben we het wat gemakkelijker. Die kritiek is dat er maar even veel bladzijden handelen over "de Gilde" als over de socialistische arbeidersbeweging. Vroegere navraag door mij naar archief in de Gilde had niets opgeleverd en ten tweede wou ik het boek van J. Geldhof, *50 jaar christelijke arbeidersbeweging Izegem*, niet flauwtjes overdoen. Inmiddels bestaat het ACW in Izegem 80 jaar en is men in de Gilde meer aandacht gaan krijgen voor zijn eigen archief en geschiedenis, misschien ook wel door het succes van de *Geschiedenis van Izegem*. In elk geval heb ik de opdracht aanvaard om tegen volgend jaar een up to date geschiedenis van de christelijke arbeidersbeweging in Izegem te schrijven.

DRUKFOUTEN

Het is niet de bedoeling in dit artikel alle drukfouten aan te stippen. Hoewel telkens drie mensen nauwgezet de drukproeven nagelezen hebben, zijn er wat foutjes blijven staan, b.v. enkele keren een straatnaam zonder hoofdletter, 36 h i.p.v. ha (p.31), ambtsmijter i.p.v. abtsmijter (p. 274), welke i.p.v. we elke (p. 420). De lezer zal ze zelf wel verbeterd hebben... of er ook hebben over gelezen.

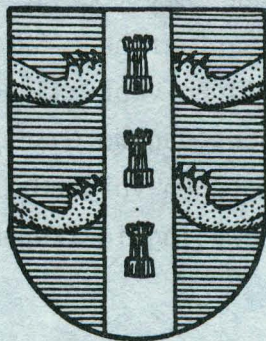
Met data of eigennamen daarentegen is de correctie niet meteen duidelijk. Uit de context op p. 52 blijkt dat Sint-Elooi onmogelijk in 841 bisschop kon zijn geworden, wel in 641 ! De eerste cinema in Izegem kan onmogelijk vertoond zijn in 1879 (p. 547), want dat medium bestaat pas sedert 1895. De correcte datum voor Izegem is 1897, dus toch verrassend vroeg. Café Cambrinus (p. 542 en 543) moet Gambrinus zijn.

I.v.m. eigennamen heeft een kleine d of v (b.v. De Mūelenaere of de Mūelenaere) of het aan elkaar of van elkaar geschreven zijn (b.v. Vandenbogaerde of Vanden Bogaerde) geen enkele juridische betekenis. We hebben de namen gespeld zoals we die het meest in onze bronnen geschreven zagen staan.

Ook aan zgz. vormelijke fouten willen we voorbijgaan. Het is ons in de rest van deze bijdrage om inhoudelijke fouten te doen.

TOT OMSTREEKS 1830 (p.164)

Tijdens een bezoek aan Edingen wees pater Tytgat, conservator van het Arenbergmuseum, ons op enkele fouten. Het wapenschild van de familie de Brancas werd op p. 35 niet correct weergegeven. Het moet er als volgt uitzien.

Wat de heren van Izegem betreft, de Vilain XIII die een aantal keren worden vernoemd zijn afstammelingen van een bastaard van een Vilain XIII en daarom slechts Vilain zonder meer.

Dat in deze paragraaf de aandacht zal uitgaan naar de middeleeuwen, beschreven door Frits Coghe en Hans Feys, komt door de reactie van lic. hist. Jan Vanacker. De titel van zijn opgemerkte licentieverhandeling was *De familie van Stavele (1298 - 1603). Bijdrage tot de studie van de Vlaamse adel na 1300.*

De van Stavele's waren een tijdlang heren van Izegem. De op- en aanmerkingen die Jan Vanacker ons bezorgde, waren vaak bedoeld ter verduidelijking bij de tekst die voor veel lezers niet gemakkelijk was.

Tienden waren eigenlijk allemaal kerkelijk. Hoewel ze inderdaad in handen konden vallen van private heren of van instellingen, b.v. kloosters, kregen ze daarom niet de naam van lekontienden, patronaatstienden, monastieke tienden, heerlijke tienden, enz. (p. 53-57). Een kruistochttiende (p. 56) bestaat als dusdanig niet, maar was een *belasting* op kerkelijke inkomsten, en in principe van tijdelijke aard. Het enkelvoud van tienden is tiend, niet tiende.

Tienden waren van kerkelijke oorsprong, ingevoerd door Karel de Grote om priesters en Kerk een inkomen te waarborgen. Renten en cijzen (p. 54) hadden met tienden niets te maken. Ze hadden louter juridisch-economisch gronden. Ze waren het gevolg van een juridisch-economische overeenkomst tussen de betaler en de rentebezitter. In de praktijk werden cijzen, renten en pachtgronden zowat synoniem van elkaar. Dat was beter anders gebleven. De cijnsgronden zijn juridisch van aard. De rentegronden kwamen er door economische motieven. Een pacht is in principe steeds tijdelijk - 3,6 of 9 jaar, zoals nu nog -, maar kan automatisch verlengd worden, wanneer geen enkele partij opzeg geeft.

Op p. 57 hebben de auteurs de benaming Raad van Gent overgenomen van J. De Cuyper. Dat moest de Raad van Vlaanderen zijn, die wel zetelde in Gent.

Dat kasselrijen in roeden waren onderverdeeld (p.65) is niet altijd juist, want kasselrijen als Brugge, Ieper, Veurne... werden onderverdeeld in ambachten.

Op p. 67 - en 36 - worden de geslachten aangeduid die heer van Izegem waren. Jan Vanacker sprak zijn reserve uit. Zijn verder onderzoek zou wel eens kunnen uitwijzen dat de van Maldegems en de van Heules als heer van Izegem zullen moeten worden geschrapt.

I.v.m. de feodaliteit in Izegem (p. 66-74) zijn enkele rechtzettingen nodig.

Zoals ook in de *Geschiedenis van Izegem* aangeduid (p. 50 en 80), zijn noord en zuid op oudere kaarten vaak omgewisseld. Dat had echter geen reden mogen zijn om in de tekst op p. 65 oost en west te verwarren ! Het *westelijke*, smalle, stuk van Izegem behoorde tot Oost-Ieper Ambacht, een onderdeel van de kasselrij Ieper. De resterende 4/5 van Izegem, de *oostkant*, behoorde tot de roede van Menen, een onderdeel van de kasselrij Kortrijk (zie ook p. 28).

In het schema p. 71 en in de tekst werden de *heerlijkheid* de Hazelt en het *schout(et)endom* de Hazelt verwisseld. De heerlijkheid de Hazelt werd gehouden van de Wetachtige Kamer van Vlaanderen, dus rechtstreeks van de graaf. Deze heerlijkheid behoorde dus niet toe aan de familie van Stavele zoals op p. 70 staat. Het schoutdom van de Hazelt werd gehouden van de Zaal van Ieper. Het was inderdaad in handen van de familie van Stavele. Deze leenhouder had recht op 1/3 en niet op de helft (p. 74, ook verkeerd in de *Geschiedenis van Roeselare*) van de boetes.

A.B. merkte in *Biekorf* op de Aishove niet afhing van de Burg van Brugge (p. 71), maar wel van Oudenaarde. De auteurs hebben erop gewezen dat ze met hun studie over de feodaliteit de middeleeuwen te buiten moesten gaan. Toch is het goed aan te stippen dat het graafschap Rumbeke (schema p. 71) pas in de 17de eeuw werd opgericht.

DE 19E EN DE 20E EEUW

Dat vooral voor deze periode opmerkingen konden worden verzameld, is te begrijpen. Niet alleen werd de meeste aandacht aan de 19e en 20e eeuw besteed, veel lezers hebben vooral deze hoofdstukken kritisch gelezen. Vaak zijn ze met een deel van die periode goed vertrouwd. De opmerkingen hebben achtereenvolgens betrekking op de politiek (door J.-M. Lermyte), het sociaal-economisch leven (J.-M. Lermyte), de oorlogen (R. Verholle), het kerkelijk leven (R. Leroy), de cultuur (H. Willaert), ontspanning (B. Blomme en J.-M. Lermyte), folklore en gebouwen (A. Vandromme).

Op p. 385 werd Camiel Sintobin i.p.v. Cyriel Sintobin vermeld als spreker voor de Katholieke Burgersbond.

Ik schreef op p. 394 dat Joseph Seynaeve kort na de eerste wereldoorlog werd geschrapt als gemeenteraadslid en "nooit meer in de gemeenteraad (zou) geraken". Dat laatste was fout. Ik had niet door dat de Joseph Seynaeve van p. 444 dezelfde was. Als beroep van de 'eerste' Seynaeve werd steeds "kolenhandelaar" opgegeven, voor de 'tweede' Seynaeve "gepensioneerde onderwijzer". Twee beroepen die erg ver uit elkaar liggen en een kloof van 33 jaar deden me een foutief besluit trekken.

I.v.m. de Vlaamse beweging zijn enkele correcties nodig.

Het Vlaams Huis in de Marktstraat stond tussen de Miblo en de Spectator, dus niet "waar nu de Miblo staat" (p. 409). Het Verdinaso werd nog niet gesticht in Ingelmunster in september 1931 (p. 417), maar op 6 oktober 1931 in Brugge (cfr. A. De Bruyne, *Joris van Severen. Droom en daad.* p. 127-128 en 131 sv.). De indeling van de DMO zoals Antoon Schelpe me die opgaf (p. 418) is onjuist. De dinaso's kenden de volgende structuur : 1 korps bestond uit 3 groepen en de korpsoverste (688 man); 1 groep telde 3 vendels en de groepsleider (229 man); een vendel was samengesteld uit 3 scharen en de vendelleider (76 man); een schaar was 25 man sterk, nl. 4 cellen en de schaarleider. Een cel bestond uit 6 personen, waaronder de celleider.

I.v.m. de actie voor loonsstijging onmiddellijk na de eerste wereldoorlog was de spreuk : "Geef het aan aan Waelken, ge zult ne frank per uur hebben" (p. 374).

In de enige zin die ik daarnet bij prof. dr. L. Wils weglief, stond : "Wel ontbrak het blijkbaar aan voldoende voorstudies over de economische en de demografische ontwikkeling, om het geheel volledig harmonisch af te ronden". Met de kritiek ben ik het niet alleen eens, ik had ze zelf gesuggereerd. In mijn ontwerp voor de *Geschiedenis van Izegem* was een demografisch hoofdstuk gepland. Het moest wegvallen bij gebrek aan medewerkers. Deze leemte is al gedeeltelijk opgevuld. Stefaan Lechat behaalde in 1986 het diploma van licentiaat in de geschiedenis, met een verhandeling over *Mortaliteitscrisissen te Izegem van 1630 tot 1870. Een longitudinaal onderzoek van een grote gemeente.* Hij heeft een uitvoerige bijdrage voor een volgend nummer van *Ten Mandere* toegezegd. Ook i.v.m. het economisch leven van Izegem mogen we binnenkort een gevoelige verbetering verwachten. Toen José Naert als 'late roeping' geschiedenis ging

7
studeren aan de rijksuniversiteit van Gent, is hij op mijn voorstel willen en kunnen ingaan om de Izegemse borstelnijverheid door te lichten. Zijn licentie-verhandeling is inmiddels af. Over de Izegemse borstelnijverheid was nog maar weinig geschreven vanuit historisch standpunt.

Zelfs over de schoennijverheid zou nog heel wat studiewerk welkom zijn. Raf Vandenberghe wees me op een tegenspraak i.v.m. de laarzen van Willem I en Leopold I in het schoeiselmuseum. Hij was bereid hierover een artikel te schrijven dat u in het vorig nummer kon lezen. Al kan de auteur geen uitsluitend gevel, de lezer zal kunnen ondervinden dat de waarheid achterhalen niet altijd zo gemakkelijk is.

In plaats van de pionier van de Izegemse schoeiselnijverheid, Eduard Dierick, werd de foto van zijn zoon Emiel Dierick op p.139 afgebeeld.

Op p. 440 wordt het ontstaan van de Familie-Ziekenbond "Voorzienigheid" een jaar te laat gesitueerd. De stichtingsdatum was 1 februari 1920.

I.v.m. de weerstansgroeperingen merkte J. Peelaers de tegenspraak op tussen de artikels van Emyl Samyn in *De Weekbode*, vnl. van 22 februari 1985, en de *Geschiedenis van Izegem*, p. 431, die steunt op P. Cocle, *West-Vlaanderen in de bezetting*, p. 143-149. Uit navraag bij Michel Kesteloot, een van de weinige geredden, blijkt dat men in die groep sprak van de Weerstand of de Witte Brigade. De term Onafhankelijkheidsfront (OF) zei hem niets. Beter zou dus geweest zijn op p. 431 in de alinea voor punt 3 " van de Witte Brigade" te schrijven i.p.v. "het OF".

Een schoonheidsfoutje op p. 426. De nylonkousen waarover sprake, waren op dat moment nog zijden kousen. De eerste nylonvezels werden eerst einde 1939 geproduceerd door Du Pont de Nemours in de V.S.A., deelde J.Peelaers ons mee.

En op p. 434 staan de namen van Jer. Kesteloot en Robert Vanpachtenbeke wel op de illustratie, maar niet in de tekst.

R. Vandenberghe schreef ons dat het altaar in de rechterzijbeuk van de Sint-Tillokerk niet meer dat is van A. Desmet (p. 458). Het werd nl. een jaar of vijf geleden vervangen. Alleen het bovenstuk komt uit de Sint-Tillokerk. Het onderstel van het 'nieuwe' altaar is afkomstig uit de oude Sint-Tillokerk en stond daarna in de Stuiverskapel.

Nu het culturele leven. Dat de nadruk ligt op het verenigingsleven, hoewel sommige personen een individuele benadering verdienen, is de keuze geweest van de auteur. Dit uitgangspunt was origineler, want de meeste individuen hadden al een artikel in *Ten Mandere* gekregen. En dat niet alles in de *Geschiedenis van Izegem* vermeld kon worden, geldt natuurlijk ook hier.

De katholieke Bond van Gepensioneerden doet inderdaad aan koorzang. Maar Jaak Vanbeckevoort had daarbij niet vermeld mogen worden als koorleider (p. 517), wel als begeleider. De koorleider is sedert het ontstaan in juni 1973 Georges Rommel.

In de tekst op p. 326 staat als stichtingsdatum voor Le Bleuët 1913, terwijl de vlag 1912 vermeldt.

Dat het kinderkoor de Zingende Matroosjes gedurende tien jaar, van 1952 tot 1962, gemengd was (p. 516) is onjuist.

Dat was slechts zo in 1952. Een te vlugge lezing van G. Pauwels, *Kroniek van een parochie*, p. 129, gaf dat besluit in.

Leon Vercruysse leidde dat koor tot 1963 en werd toen opgevolgd door Greta Ghekiere.

Heeft het Davidsfonds van Izegem tijdens de tweede Wereldoorlog wel (p.437) of niet (p. 523) verder gewerkt? Het eerste antwoord is het juiste. De datum 1938 (p. 523) is niet de stichting als dusdanig van het Davidsfonds, maar een soort herstichting. Davidsfonds-Izegem werd officieel gesticht op 22 november 1925. Dat tussen 1965 en 1974 (en later) nog heel wat activiteiten georganiseerd werden, is juist, maar belet niet de conclusie op p. 523: "Vanaf het einde van de jaren '60 ging die zo bloeiende Davidsfondswerking echter stilaan achteruit".

Aan de lijsten met de caféclubs willen we geen overdreven betekenis hechten. Ze zijn slechts volledig in zover ze door de lokale pers werden vernoemd. Soms staan in die lijsten voor eenzelfde cafégebouw verschillende namen, omdat een nieuwe uitbater wel eens een nieuwe naam kon betekenen. De Tangokaartiers (p. 543) hadden als lokaal café In de Tango, Meensestraat nr. 37.

Op p. 539 wordt als begindatum voor Wij Rookten Onder Ons 1923 vermeld, terwijl de illustratie en het bijschrift op de volgende bladzijde het over

1926 heeft. In De Iseghemnaar vonden we een vermelding op 21 april 1923 : "Op zondag 15 april was er gevierd geweest, toen de vlag werd gewijd".

De kynologenclub De Vrije Liefhebbers in de Oude Sint-Pieter (p. 544) bestond al in het interbellum volgens A. Vandromme.

Een enkele vereniging is wel eens aan de aandacht kunnen ontsnappen, zoals b.v. Mandeltoerisme.

Het oorlogsmonument op p. 558 vernoemen, kan natuurlijk een anachronisme zijn. De processie kon pas halt houden "bij het oorlogsmonument" vanaf 1920.

Op het kaartje met de herbergen (p. 576) is Café Royal van de Nieuwstraat verward met Hotel Royal van de Stationsstraat.Nr. 11 moet getekend worden aan de oostkant van de Nieuwstraat, op 11 milimeter van de hoek van de Korenmarkt.

Dat waar tot 1918 de Beursmeulen draaide, nu een bakkerij staat (p. 577) is al lang verouderde informatie : sedert een jaar of tien is dat een kruidenierswinkel.

IZEGEMSE HEEMKUNDIGE PENNINGEN - DEEL II.

Marcel Nuyttens, Boomforeeststraat 39, 8700 Izegem

In Ten Mandere XXIIIste jaargang, nummer 3, uitgave september 1983 verscheen het eerste deel over de Izegemse heemkundige penningen.

Precies door de publicatie van dit artikel zijn nog meerdere heemkundige penningen van Izegem aan het licht gekomen, waarvan nu de beschrijving volgt. Vooraf mijn dank aan de heren : Marcel Deforce, Robert Leroy, Pol Maes, Tony Nollet, Eugène Verbeke en Raymond Werbrouck voor hun zeer bereidwillige medewerking.

32. AEN HOFMANS WELSPREKENTHEID - 'T DANKBAER ISEGHEM 1820

Formaat : 62 x 67 mm

Zilveren penning gevat in een holle zilveren ring, voorzien van oog en ring om een lint door te halen.

Deze penning is vermoedelijk uitgereikt ter gelegenheid van een wedstrijd in welsprekendheid.

33. MUZIEKFESTIVAL VAN 9 JULLI 1843

Formaat : 43 mm

Zilveren penning verguld

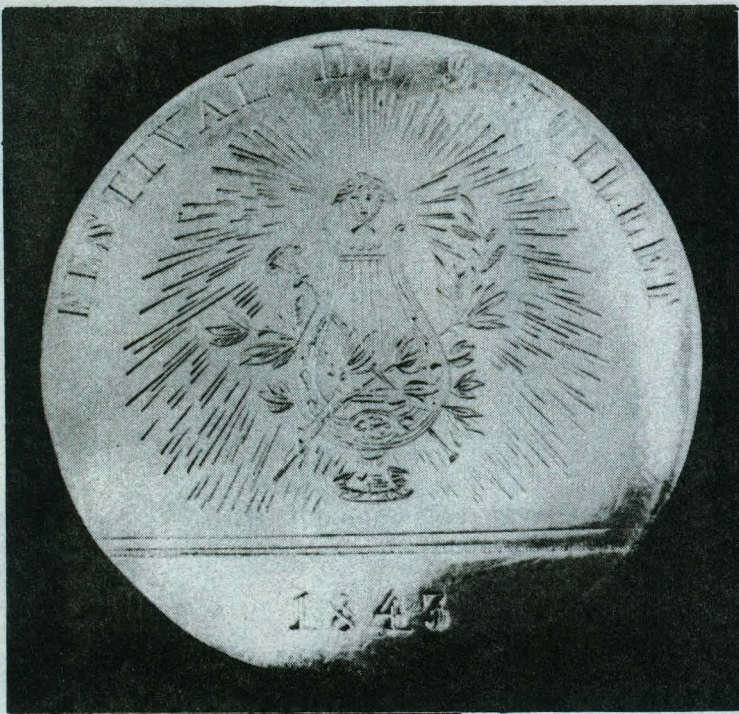
Voorzijde : Lier met bazuin en palmtakken, daarboven een mannenhoofd, tekst : *FESTIVAL DU 9 JUILLET 1843*

Keerzijde : Gegraveerde tekst : *LA SOCIETE PHILHARMONIQUE D'ISEGHEM A VILLE DE THIELT.*

Deze gegraveerde penning is vermoedelijk uitgereikt als eerste prijs bij het muziekfestival van 1843 aan de winnende maatschappij van Tielt.

32. Aen Hofmans welsprekentheid - 't dankbaer Iseghem 1820

33. Muziekfestival van 9 juli 1843

34. ZILVEREN PENNING

Formaat : 33 mm

Voorzijde : *DE STAD ISEGHEM AAN RONSE ARTHUR*

Keerzijde : *WEDSTRIJD VAN 7 JULI 1887*

Hier gaat het om een penning voor de toenmalige Zondagschool, waarover de wedstrijd handelde konden wij niet meer achterhalen.

35. ZILVEREN PENNING IN RING

Formaat : 68 mm

Voorzijde : *DE STAD ISEGHEM AAN WERBROUCK VALERE*

Keerzijde : *WEDSTRIJD 1889.*

Als voorgaande gegraveerd. Ook deze penning is een beloningspenning voor de toenmalige Zondagschool.

36. PENNING VAN HET EUROPEES GENOOTSCHAP VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE

Formaat : 30 mm, zilver

Voorzijde : Over de kaart van Europa een koord door drie handen gehouden omsloten door de tekst : *EUROPEES GENOOTSCHAP VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE; ALLIANCE EUROPEENNE NUMISMATIQUE -*

Keerzijde : *ALGEMENE VERGADERING IZEGEM - AAN DE VOORZITTER VAN DE AFD. GENT MAURICE MARTINY PRESIDENT DE LA SECTION DE GAND - 28 - V - 1967 - ASSEMBLEE GENERALE. N - M* en een versiering.

Deze penning werd uitgereikt door de Heer André Bourgeois, toenmalige burgemeester van Izegem aan de Heer Maurice Martiny voor zijn verdienstelijk werk in het Genootschap. De letters N en M staan in voor Nuyttens en Maes, voorzitter en ondervoorzitter van de afdeling : Zuid-Westvlaanderen.

De penning voor de Heer M. Martiny was verguld, er bestaan ook van deze penning een paar afgeslagen in lood.

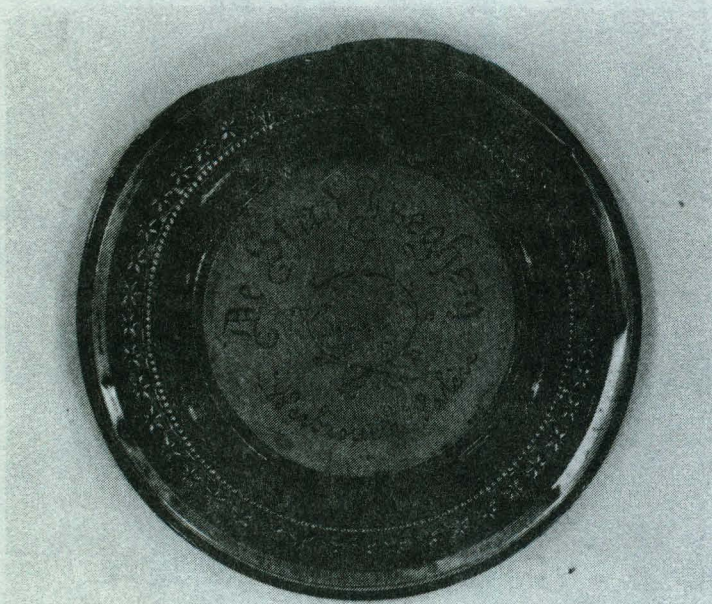
37. PENNING PROVINCIE WEST-VLAANDEREN - VINKENKAMPIOENSCHAP 1965

Formaat : 65 mm

Voorzijde : Wapenschild van de Provincie West-Vlaanderen omgeven door de

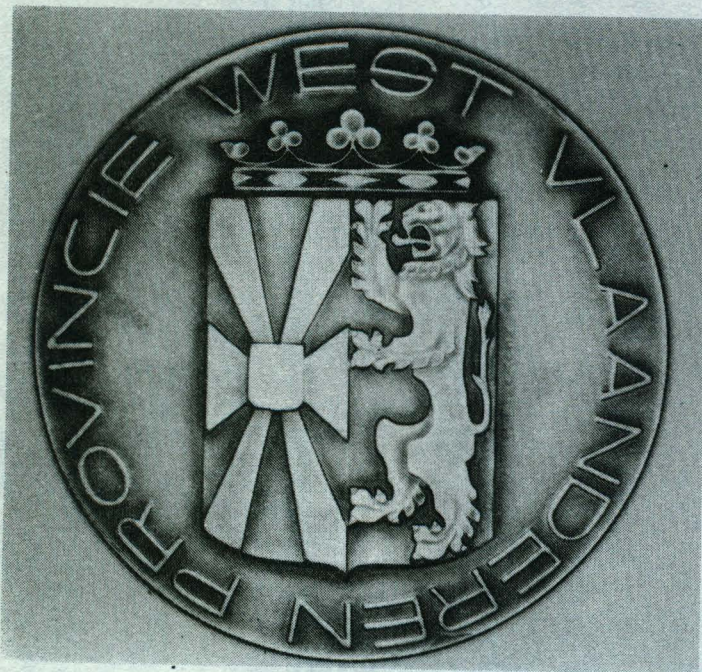
34. Zilveren penning

35. Zilveren penning in ring

36. Penning van het Europees genootschap voor munt- en penningkunde

37. Penning provincie West-Vlaanderen - vinkenkampioenschap 1965

tekst : *PROVINCIE WEST-VLAANDEREN*

Keerzijde : Gegraveerde tekst : *KAMPIOEN VAN BELGIE - BONDSPRIJS I - NOLLET TONY - VOGEL : RIK - 26.6.65.*

De Heer Tony Nollet behaalde op deze nationale wedstrijd met de vogel Rik de eerste bondsprijs.

38. BOND DER LANDENAARS - 1928

Formaat : 49 x 64 mm

Voorzijde : Geit met lam, onderaan J. Fisch, graveur te Brussel.

Keerzijde : Omgeven door een krans van eik- en laurierbladen in cirkel de tekst : *BOND DER LANDENAARS ISEGHEM - ROOSJE - JUBELFEEST 1903 - 1928.*

Prijspenning uitgereikt voor het kweken van geiten op het jubelfeest bij de gelegenheid van het vijftienvigjarig bestaan van de Bond der Landenaars.

39. PENNING PROVINCIE WESTVLAANDEREN

Formaat : 75 mm

Brons verguld

Voorzijde : Appelboom tussen de jaartallen 1830 en 1930. Omgeven door de tekst : *PROVINCIE WEST-VLAANDEREN - BESCHERME GOD BELGENLAND - EEUWFEEST VAN BELGIE'S ONAFHANKELIJKHEID.*

Keerzijde : Wapenschild van de Provincie West-Vlaanderen in een algemene versiering. onder de afsnede : Kar. Lateur, graveur van deze penning.

In een cirkel volgende tekst : *PROVINCIALE PRIJSKAMP VOOR GEITEN EN SCHAPEN 5 JULI 1930.*

Provinciale beloningspenning voor de wedstrijd in geiten-en schapenfokkerij gehouden te Izegem op 5 juli 1930.

40. PENNING STAD IZEGEM

Formaat : 60 mm

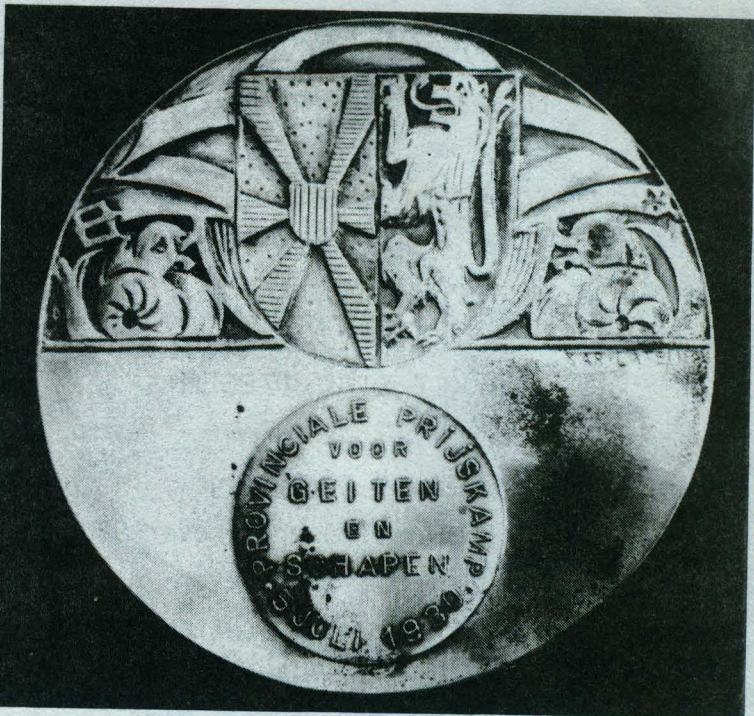
Koper verguld.

Voorzijde : stadswapen van Izegem in eikenkrans

Keerzijde : *NATIONAAL VERBOND VOOR VOLKSTUINEN AFDELING IZEGEM KONINKLIJKE MAATSCHAPPIJ 15 - 7 1971, tekst gegraveerd.*

38. Bond der Landenaars - 1928

39. Penning provincie West-Vlaanderen

40 a. PENNING MET VOORZIJDDE ALS NR. 40

Formaat : 60 mm

Keerzijde : gegraveerde tekst : AAN HET NATIONAAL VERBOND VOOR VOLKSTUINEN
AFDELING IZEGEM OP 1 JULI 1971 GEMACHTIGD DE TITEL KONINKLIJKE MAATSCHAPPIJ
TE VOEREN.

41. VRIJE VAKSCHOOL IZEGEM

Formaat : 25 mm

Koperen penning met witte email, éénzijdig, schoenmaker op stoel omgeven
door de tekst : VRIJE VAKSCHOOL IZEGEM, gescheiden door het wapenschild
van Izegem en een wapenschild met een gekroonde laars.

42. PENNING STAD IZEGEM

Formaat : 50 mm

Verguld koper

Voorzijde : Gekroond Stedelijk wapen van Izegem tussen eiken takken

Keerzijde : Gegraveerde tekst : HERFSTMUZIEKFESTIVAL 1962.

43. EREPENNING BEVORDERING VAN DE ARBEID

Formaat : 100 mm

Brons

Voorzijde : Werkman tussen raderwiel, zon en druivenranken;

Keerzijde : Gegraveerde tekst : HET KOMITEE VOOR DE BEVORDERING VAN DE ARBEID
WEST-VLAANDEREN AAN DE FIRMA MEUBELFABRIEK ROUSSEAU IZEGEM - MET GROTE LOF.

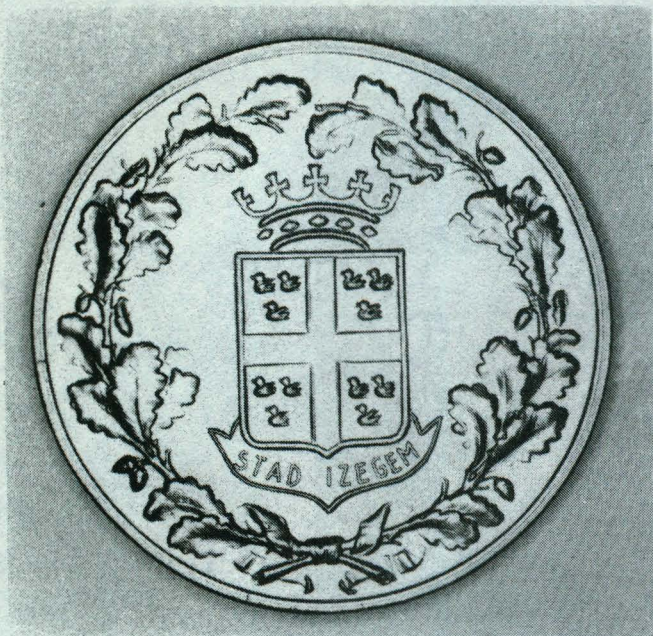
44. PLAKKET STAD IZEGEM

Formaat : 50 x 85 mm

wit metaal, éénzijdig

Stadsbestuur Izegem, over 900 met daarin verwerkt het stedelijk wapen
1080 - 1980. Uitgegeven in 1980 bij het herdenken van 900 jaar Izegem.

Eenzelfde plakket bestaat met bovenaan gegraveerde tekst : "SPEL ZONDER
GRENZEN", dergelijke plakketten werden uitgereikt aan alle deelnemers van
het "Spel zonder grenzen" voor de brandweer in 1980.

40. Penning stad Izegem

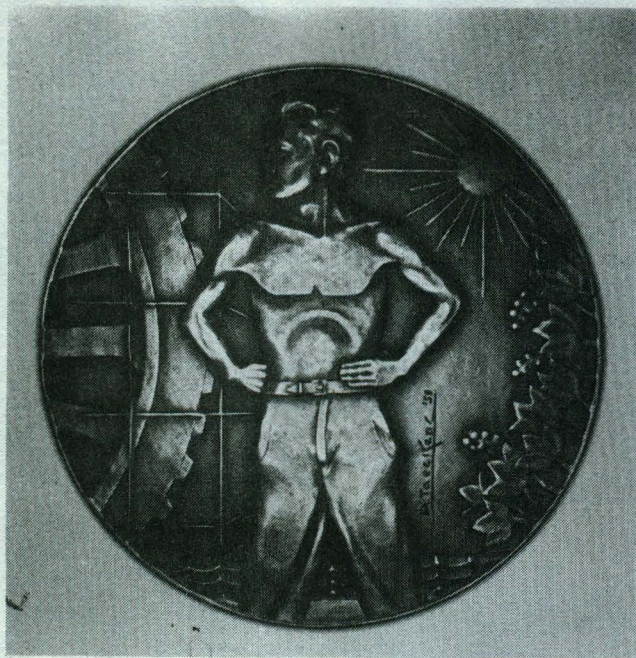
40 a. Penning met voorzijde als nr.40

41. Vrije vakschool Izegem

42. Penning stad Izegem

43. Erepennig bevordering van de arbeid

44. Plakket stad Izegem

45. EENZIJDIGE PENNING IN GEELKOPER

Formaat : 36 mm

Doorboord.

Tekst : *DUPONT & CIE ISEGHEM* en een nummer.

Deze penningen werden gebruikt voor 1940 bij de Firma Dupont, Albertlaan om de diverse arbeidsproductie te kunnen volgen gedurende de afwerking.

45. Eenzijdige penning in geel koper

DEKEN LOUIS DE COSTERE (1806 - 1885)

Antoon Vandromme, Blauwhuisstraat 52, 8700 Izegem

VOORWOORD

Sedert 10.02.1986 werd in onze deelgemeente Kachtem een nieuwe straat geopend die de naam van "LOUIS DE COSTERESTRAAT" kreeg.

Sommige Izegemnaren, die voor het eerst deze naam horen of lezen, kunnen menen dat dit de naam is van een kunstenaar, een politicus, een uitvinder of een auteur. Zo ze verder bij die naam blijven stilstaan, zullen ze moeten toegeven dat ze nog nooit van die persoon iets vernomen hebben. Het was inderdaad geen kunstenaar, geen politicus of wat dan ook. Het was een persoonlijkheid, een zoon van eigen bodem, die vooral in de bijna tachtig jaar van zijn bestaan zijn medemenssen in grote mate heeft bijgestaan.

Wie was dan die LOUIS DE COSTERE ?

GEBOORTE EN JEUGD

Op 15 februari 1806, volop in de Franse periode, om drie uur 's morgens werd te Kachtem, op het Rhodesgoed, bij Leo De Costere, een zoon geboren die gekerstend werd onder de naam van LOUIS.

Zijn vader Leo (° 14.11.1775 - + 14.01.1848) was landbouwer en zelf de jongste zoon uit het burgemeestersgezin van Bernard De Costere (°18.12.1718 - +21.10.1814) die echter tweemaal huwde. Een eerste maal op 23.04.1743 met Francisca Hosten, en een tweede maal op 8.09.1748 met Francisca De Brabandere.

Uit het eerste huwelijk werd alleen één dochter geboren, MARIA ANNA (° 6.10.1746).

Z.E.H. LOUIS DE COSTERE S.T.L.

°Kachtem 1806 - + Kachtem 1885.

Eerste pastoor-deken van Oostende.

Het origineel schilderij bevindt zich in
het klooster op het Hoge te Kachtem.

de J. Meissan

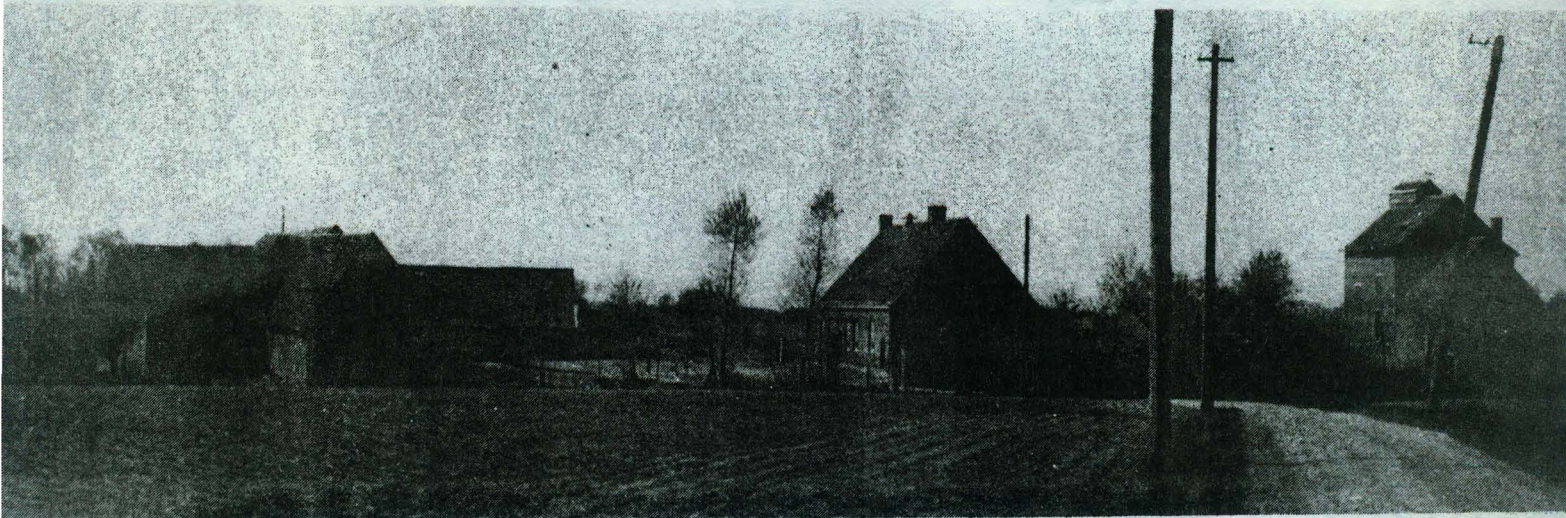
36
L'AN mille huit cent soixante quatre le vingt et trois heures
après midi pardevant nous Charles de Hekeve maire officier
de l'état civil de la commune de Cachem (aujourd'hui département de
departement de la Lys est comparu Léon de Costere âgé de quatre
ans Cultivateur domicilié à Cachem lequel nous après avoir
enfant du sexe masculin le jour d'hui à trois heures du matin
de lui déclaré et de Marie Thérèse Van Rolleghem son épouse
et auquel il a déclaré d'avoir donné le prénom de Louis
les dites déclarations et pressentives faites en présence de Joseph
Vandoorne âgé de vingt huit ans Cultivateur domicilié à
Cachem et de Jean Ledroove âgé de trente quatre ans testons
domiciliés à Cachem et de la femme et le premier témoin signés
par nous le présent acte de naissance après qu'il leur en a été
fait lecture en présence de Jean Ledroove qui a déclaré ne savoir
rien.

J. Vandoorne Ledroove

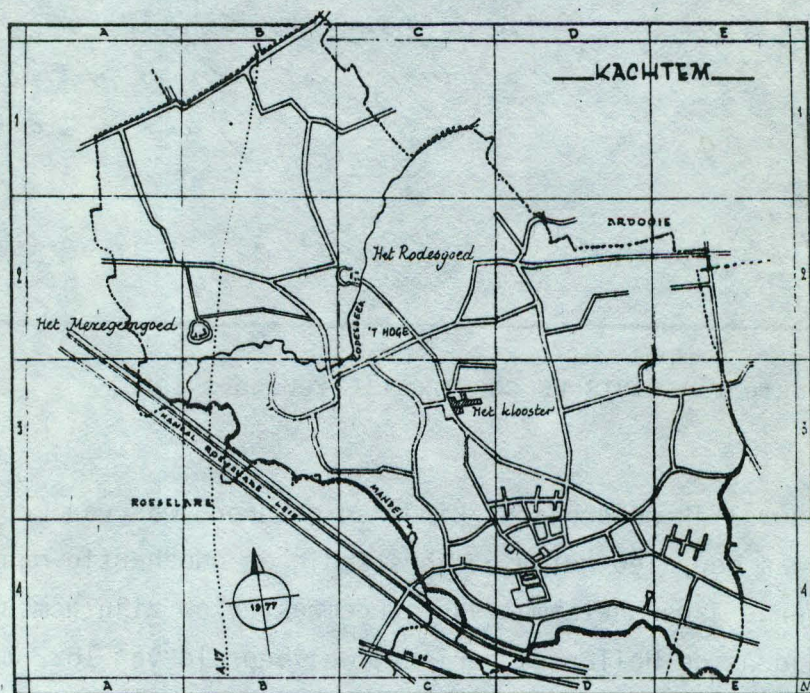
C. de Hekeve
mair

Geboorteakte van LOUIS DE COSTERE (15 februari 1806)

Uit het tweede huwelijk werden acht kinderen geboren, waarvan Leo de jongste was. Leo De Costere was een diep gelovig, verstandig en goedhartig man die net als zijn vader verschillende jaren het ambt van burgemeester op zijn gemeente waarnam. Dit gebeurde tijdens de Hollandse periode, wel bepaald van 1822 tot aan de omwenteling van 1830. Hij was een vurig Orangist en moest zijn ambt neerleggen na de omwenteling van de septemberdagen van 't jaar '30. Zijn moeder Marie-Thérèse Van Rolleghem (° Ardoie ca 1765) stond bekend als een wijze, voorzichtige vrouw.

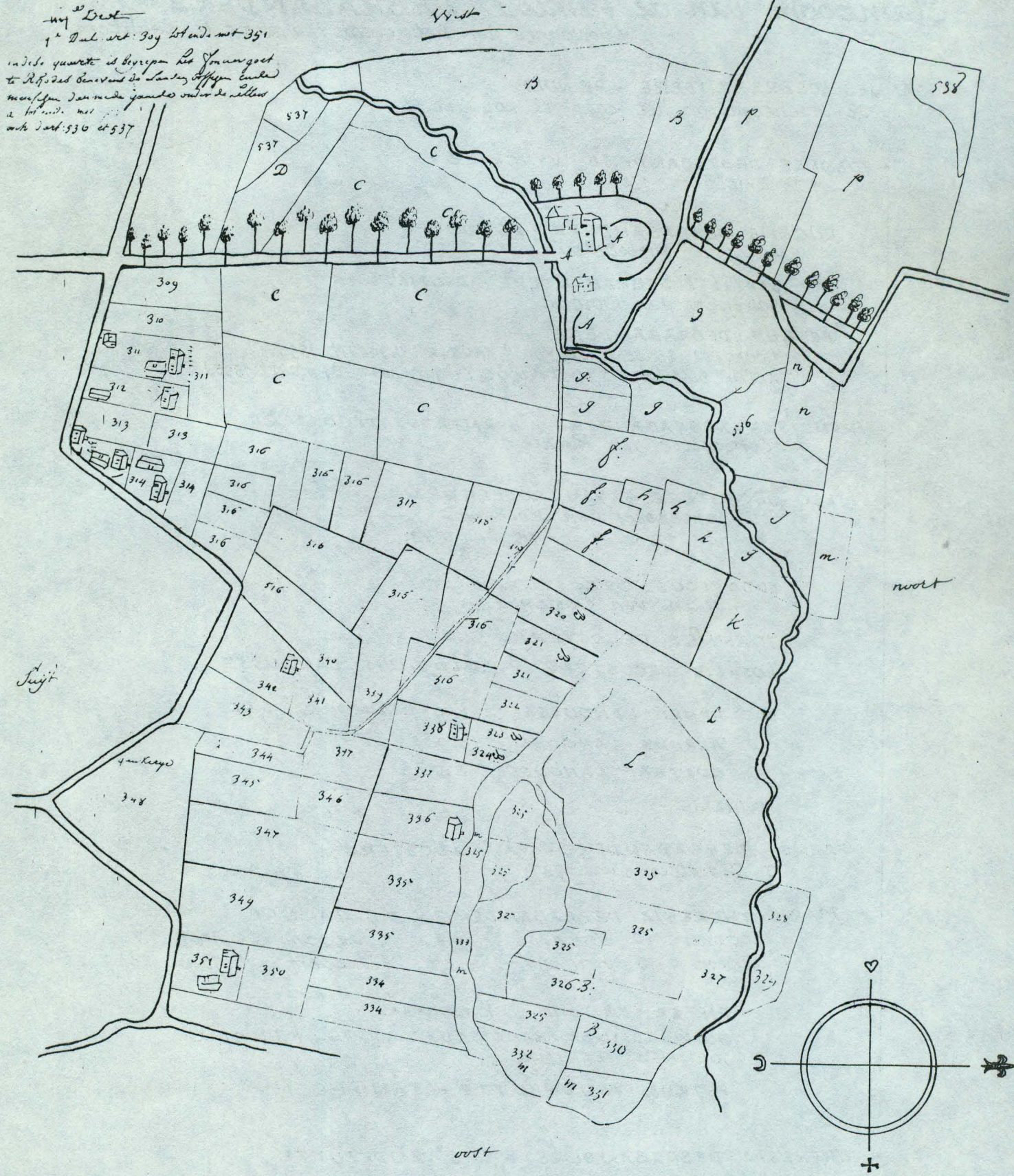

De voorvaderlijke hoeve "HET RODESGOED" waar L. De Costere in 1806 geboren werd. Deze foto dateert uit 1982 (A.T.M.)

De plaats van het RODESGOED in Kachtem (C 2).

De puntlijn van noord naar zuid duidt de nieuwe westergrens van de Stad Izegem aan (= A.17)

1ste Duit. wijk: 309 tot einde met 351
 in deze kwartier is bevestigd het Jonker-goet
 te Rhodas benevens de landerij oppen land
 menzigen dan mede jaerde onder de veld
 de hof... met...
 wijk 309 tot 351

Lijst
 van koope

Deze kaart van RHODES (Kochtem berindt zich in het Pointersboek (nr. 2939)
 uit de reeks IEPER I (nieuwe) nrs 2930 tot 2957 uit R.A.G.

Stamboom van de familie DEBRABANDERE

bewoners van het GOED TER RODE te Kachtem.

- JOANNES DEBRABANDERE - DE NULF
+ Te Kachtem op het GOED TER RODE in 1761
- JOANNES DEBRABANDERE - VYNCKIER
° Te Emelgem 1723
 - EUGENE DEBRABANDERE - DE ROO
Meier te Wielsbeke
 - JAN-BAPTISTE DEBRABANDERE - DESMET
Scheper van Ooigem
 - PETRUS DEBRABANDERE
° OOI GEM 25 sept 1828 + BRUGGE 31 maart 1895
XXI ste Bisschop van Brugge (11. juni 1894 - 31 maart 1895)
- FRANCISCA DEBRABANDERE x BERNARDUS DECOSTERE
Burgemeester van Kachtem.
 - LEO DECOSTERE - VAN ROLLEGHEM
Burgemeester van Kachtem
° 14 nov. 1775 - + 14. jan. 1848
 - LUDOVICUS DECOSTERE STL
Deken van Oostende.
 - JOANNES DECOSTERE S.J.
 - ROSALIE DECOSTERE x LUDOVICUS LAHOUSSE
 - HENRI LAHOUSSE Ere-kanunnik, S.T.L.
 - ALFONS LAHOUSSE S.J.
 - GUSTAAF LAHOUSSE S.J.
 - NATHALIE
- FRANS DEBRABANDERE - VAN CLOOSTERE
° Te Kachtem in 1737
 - MARIA-THERESIA DEBRABANDERE x J.B. TANGHE
° Yzegem 16 febr. 1766 ° Yzegem 26. sept 1767
+ Yzegem 8 april 1840 + Yzegem 1 juni 1857
 - PIETER TANGHE, kanunnik
 - GUILIELMUS FRANCISCUS TANGHE, kanunnik
 - JOANNES TANGHE
 - PETRUS VANDEPUTTE - TANGHE
- THERESIA DEBRABANDERE x J.B. VANDEPUTTE

Zijn eerste jaren onderwijs ontving Louis te Kachtem. Later trok hij naar het klein seminarie van het nabije Roeselare om daar zijn Franse taal te volleren en de studie van het Latijn aan te vangen.

In Roeselare was hij leerling in dezelfde klas als G.F. Tanghe en Louis Van Biervliet, beide uit Izegem, waarmee hij bevriend bleef. Andere Izegemnaren waren : F. Van der Meersch, Arc. Van Haverbeke, August Maes en Pierre Nuyttens. Voor zijn groot seminarie en zijn studies in de godsgelerdheid kwam er echter een kink in de kabel. Door de wet van het Hollands Bewind werd het seminarie van Gent gesloten. Op die manier konden de lessen niet doorgaan.

L. De Costere was nu echter de persoon niet om zich bij dergelijke omstandigheden gedwee neer te leggen. Hij nam allerlei informatie en vernam dat E.H. Wallaert , oud-professor van het grootseminarie en pastoor te Beveren in zijn pastorie lessen van godsgelerdheid gaf. Zo belandde onze theologant voor deze verdere studies in Beveren en werd aldaar leerling van E.H. J. Wallaert.

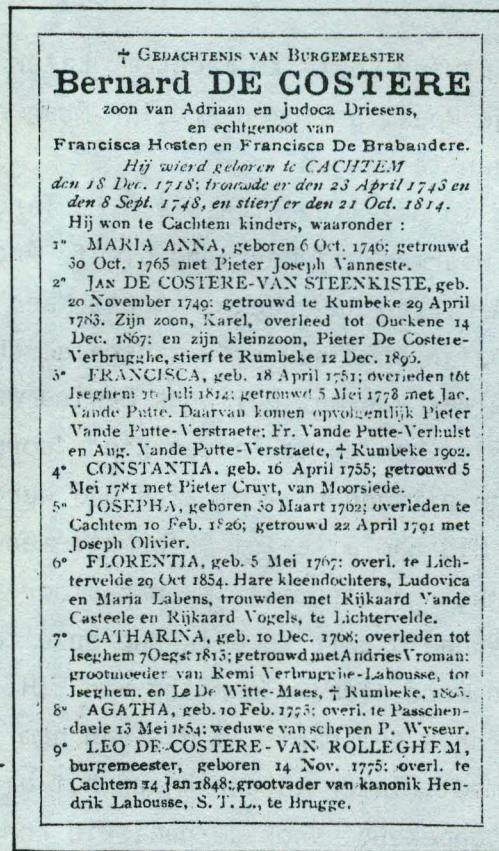
L. De Costere was één van de drie seminaristen die van hem les gekregen hebben. Een tweede bekende is C. Desmedt, later kanunnik van het bisdom.

De derde blijft tot op heden onbekend. Voor de pastorie rond 1970 hersteld werd, waren op de zolder de drie kamertjes nog te zien, waar deze drie seminaristen sliepen tijdens hun verblijf te Beveren.

Op 12 oktober 1829 werd het Gentse Seminarie terug open gesteld en kon L. De Costere nu ook daar zijn studies van theologie afwerken. Zijn studieaanpak en zijn briljante geest wekten toen al de algemene belangstelling.

Ook werd er meerdere malen onder de leraars de vraag geopperd, wat er uit die student wel groeien zou.

Heel kort na de onafhankelijkheid van België en na het neerleggen van het burgemeesterschap van zijn vader, werd hij op 3 september 1831 te Gent priester gewijd door Mgr. Vande Velde, daar Kachtem in die tijd immers onder het bisdom Gent viel.

Ouders, grootouders en overgrootouders van E.H. Ludovicus De Costere, waarvan vader en grootvader het ambt van Burgemeester in Kachtem hebben waargenomen.

ZIJN LEVEN ALS PRIESTER

Voorop kan geschreven worden dat zijn ganse leven doordrongen was met een niet afnemende studiedrang voor de gewijde wetenschap.

1. ONDERPASTOOR TE OEDELEM

Op 21 september 1831, nog geen volle drie weken na zijn wijding, kreeg hij zijn benoeming als onderpastoor te Oedelem. Zijn preken waren hier zo klaar en duidelijk naar voor gebracht dat Oedelemaars zich een halve eeuw later, die duidelijkheid nog herinnerden. Tijdens die korte Oedelemse periode richtte hij daar een zondagschool op en onderhield ze.

Na 17 maanden van intens werk, werd hij door Mgr. Boussem (4) benoemd als onderpastoor in de kathedraal te Brugge.

TWEE KLASGENOTEN VAN L. DE COSTERE

G. FR. TANGHE

De latere auteur van tal van
parochieboeken en van sermoenen(1)

LOUIS VAN BIERVLIET

De latere professor dr. aan
de Leuvense universiteit (2)

JACOBUS WALLAERT

Pastoor van Beveren (1826-
1834) gaf in zijn pastorie
lessen in de theologie wan-
neer het Klein Seminarie in
Roeselare gesloten bleef.

2. ONDERPASTOOR TE BRUGGE (ST. SALVATOR).

Hier werd hij de promotor van 'de levende rozenkrans', die in vele plaatsen navolging kende. Ook hier ging hij een hervorming van de zondagscholen invoeren. Tijdens zijn Brugse periode was hij ook bekend als lesgever in de godgeleerdheid bij de paters Kapucijnen in de Boeveriestraat.

Zijn ijver en zijn aangeboren talent werd heel gauw door de bisschop opgemerkt. Van zodra de universiteit van Leuven haar poorten heropend had, werd Louis De Costere er heengestuurd om zijn studies in de theologie te voleinden.

In de Leuvense stede ontmoette hij hier drie medestudenten waarmede hij voor gans zijn verder leven een blijvende en ware vriendschap zou onderhouden : E. H. Deschamps (5), E.H. Gravez (6), en E.H. Namèche (7). Tijdens die studietijd werden zijn verlofdagen doorgebracht met dienstvaardige hulp in parochiale dienst bij pastoors in de Leuvense buurgemeenten.

Na de graad van licentiaat in de Godsgelcerdheid te hebben behaald, werd hij door Mgr. Bousen herbenoemd als onderpastoor in de kathedraal, een ambt dat hij elf jaar bleef uitoefenen.

Tijdens die periode, ging hij vele keren, jaarlijks naar de Alma Mater terug, om tegenwoordig te zijn bij de plechtigheden van de verdediging van de vraagstukken der theologanten die hun begeerde eretitel kwamen verdedigen.

Telkenmale verwonderde hij de geleerde vergadering door de gegrondheid van zijn opmerkingen.

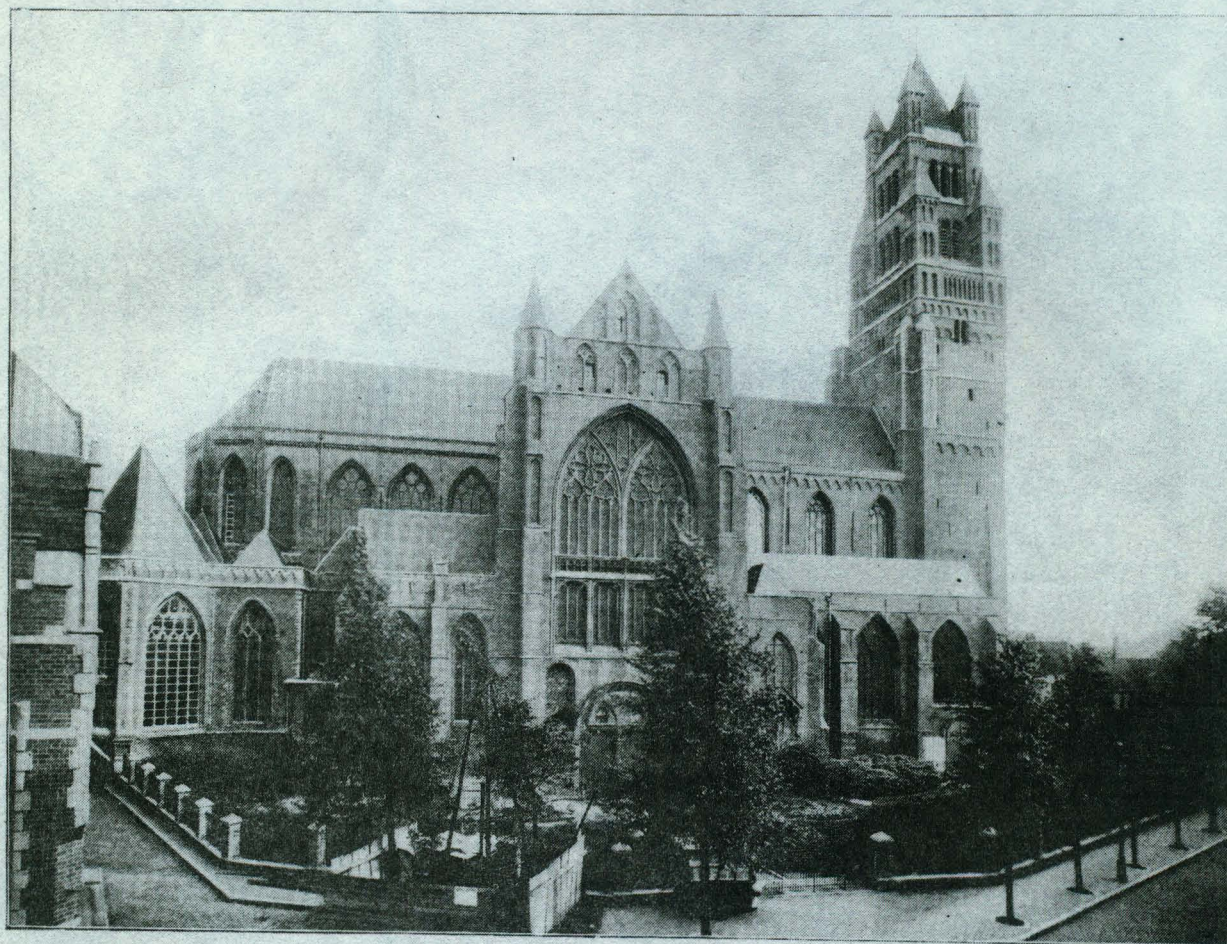
3. PASTOOR TE PITTEM

Negendertig jaar oud zijnde, werd hij op 15.10.1845 benoemd tot pastoor van Pittem en dat op een ogenblik dat er in onze gewesten grote hongersnood en diepe ellende hoogtij vierden.

Gedurende de vier jaar van zijn pastoraat, heeft hij werkelijk het beste van zichzelf gegeven om die grote nood in zijn parochie ongedaan te maken.

In 1846 had hij hier een leerwerkhuis gesticht, waar het weven volgens de nieuwe methodes aangeleerd werd.

In 1848 richtte hij de Gemeenschap van de Jonge Dochters tot een kloosterkongregatie in (8) die de naam van "Zusters van Maria" droegen.

De Brugse kathedraal Sint-Salvator in de tijd dat L. De Costere er onderpastoor was.

Deze voortdurende miseriejaren deden er hem ook toe besluiten, bijzondere zorg te besteden aan een reeds overbevolkt ouderlingengesticht. De typhuslijders die tijdens deze hongerjaren vrij talrijk waren, dienden ook in dit gebouw, in een daartoe ingericht ziekenhuis ondergebracht te worden. Ook in hetzelfde complex werd nog een wezenhuis geïnstalleerd.

Tijdens die Pittemse periode, werd een ruim deel van zijn persoonlijk fortuin aan deze voornoemde bouw- en herstellingswerken besteed. In diezelfde jaren ontpopte L. De Costere zich tot een groot sociaal werker.

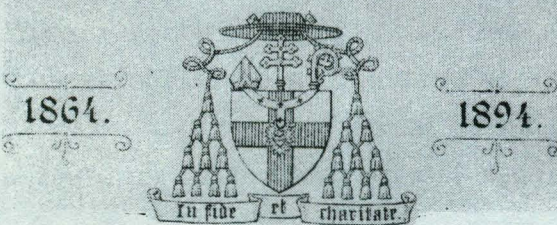
Intussen duurde zijn strijd tegen het groeiende liberalisme verder en bleef hij ook op dit terrein een weerbaar strijder.

MGR. FRANCISCUS-RENATUS BOUSSEN
XVIIIe Bisschop van Brugge
(1834-1848)

MGR. JAN-BAPTIST MALOU
XIXe Bisschop van Brugge
(1848-1864)

MGR. JAN JOZEF FAICT
XXe Bisschop van Brugge
(1864-1894)

MGR. VICTOR DECHAMPS
(° Melle 1810 - + Mechelen 1883) -
Bisschop van Namen in 1865
Aartsbisschop van Mechelen in 1867
Kardinaal in 1875.

Midden al die drukte en dagelijkse sleur voor soep en brood en talloze kleine maar noodzakelijke dingen, beschouwde hij het als een punt van eer, de voorbereiding voor zijn eerste communicanten met een bijzondere zorg te behartigen. In 1846 liet hij ook door beeldhouwer J. De Bosschere uit Tielt een nieuw tabernakel maken. Midden januari 1848, stierf zijn vader en kwam zijn oude moeder bij hem inwonen.

4. PASTOOR TE OOSTENDE (ST. PIETER EN PAULUS)

Op 3 september 1849 ontving L. De Costere zijn benoeming van pastoor van de hoofdkerk van Oostende. Het grootste deel van zijn herderlijke loopbaan zou hij in die badstad blijven.

Als pastoor van de 'Koningin der Badsteden' genoot hij het vertrouwen van de Belgische vorsten Leopold I en later ook van Leopold II. Deze kwamen in die jaren vaak naar de kust, om even te verpozen en van de zeelucht te genieten. Wanneer de eerste koningin van België op 11 oktober 1850 kwam te sterven in haar residentie aan de Langestraat 69, was het E.H. De Costere die haar tijdens de laatste uren bijstond en haar de laatste sacramenten toediende.

In 1852 werd de pastoor ernstig ziek. Men ging zelfs voor het ergste vrezen. Men had zelfs de stille hoop op genezing verloren. Zijn oude studiemakker, de Izegemnaar Prof. Dr. Louis Van Biervliet, zegde zelfs bij het einde van zijn bezoek " Alleen een mirakel kan hem nog genezen."

En hij genas!!

Na volledig herstel hield hij eraan zijn gedane belofte te houden : een bedevaart ondernemen naar Rome en naar La Salette.

In Rome had hij een lang onderhoud met paus Pius IX (9). Bij zijn terugkeer werd hij zelfs door de H. Vader met een bijzondere opdracht belast. Hij kreeg een schrijven mee van Paus Pius IX dat hij eigenhandig aan de kardinaal van Parijs diende over te maken.

HET MAUSOLEUM VAN LOUISE-MARIE VAN ORLEANS (° Palermo 1812 - + Oostende 11.10.1850) EERSTE KONINGIN VAN BELGIE.

Onze eerste vorstin verbleef dikwijls, veelal om gezondheidsredenen, in haar residentie in de Langestraat 69, te Oostende. Ook daar overleed ze in 1850, pas 38 jaar oud. Dit gebeurde in het begin van het herderschap van de heer De Costere in deze badstad.

PAUS PIUS IX

Giovanni Mari graaf Mastai - Ferretti

° Sinigaglia	13.05.1792
Priester gewijd door Paus Pius VII na lange ziekteperiode	1819
Met diplomatieke missie meegestuurd naar Chili	1818 - 1825
Kanunnik benoemd door Paus Lec XII	1825
Aartsbisschop van Spoleto	1827
Bisschop van Imola	1832
Kardinaal benoemd door Paus Gregorius XVI	1840
Wordt PAUS onder de naam van PIUS IX	16.06.1846
als opvolger van paus Gregorius XVI	
(Bartholomeo Alberto Cappellari paus van 1831 - 1846	
Dogmaverklaring van de Onbevleete Ontvangenis	08.12.1854
1ste verschijnen van "Osservatorio Romano"	01.07.1861
Zouavenstrijd met opheffing van de Kerkelijke Staten	1869
Opening van Vaticanum I	08.12.1869
Dogma van de Pauselijke onfeilbaarheid	1870
Sterft te Rome	07.02.1878
Werd opgevolgd door Paus LEO XIII (Giacchino graaf Pecci)	

Het praalgraf voor koningin Maria-Ludovica, eerste koningin van België (+ Oostende 1850). - Werk van Ch. A.Fraikin.

Hier bemerken we duidelijk de drie figuren.

- De stervende koningin
- De engel met de lauwerkroon
- De allegorische figuur links (de stad Oostende)

Binnen de week na haar overlijden werden reeds gelden ingezameld om een monument ter harer eer op te richten. Deze zaak kwam voor de Oostendse gemeenteraad en er werd beslist het werk toe te vertrouwen aan Charles August FRAIKIN (10). Het zou een praalgraf worden uit wit marmer. Het werk kwam in 1859 klaar en werd in de crypte van de kerk opgesteld. Het bleef daar verschillende jaren.

Een geruime tijd na het overlijden van E.H. De Costere brandde de kerk op 14 augustus 1896 af. Er kwam een nieuwe neo-gotische kerk in arduin in de plaats (1901-1906). Achter het koor werd nu een bijzondere kapel in dezelfde stijl bijgebouwd dat als mausoleum diende.

Het werk van Ch. A. Fraikin omvat drie figuren.

1. Een half liggende, zich half oprichtende koningin die de hand reikt naar een engel.
2. Deze engel biedt haar een palm en een lauwerkroon van onsterfelijkheid aan. Inmiddels vallen haar koningskroon en verwelkte bloemen neder.
3. Aan het voeteinde van de stervende koningin zit een treurende "Stad Oostende". Hier vinden we een aangrijpende uitdrukking van smart op het gelaat van deze allegorische figuur, iets wat bij Fraikin niet zo vaak voorkomt.

Aan de buitenkant heeft de kapel nog vier beelden van koninginnen (11) die het mausoleum opsmukken en binnenin stellen vier brandvensters nog vier koningen voor van Israël (12).

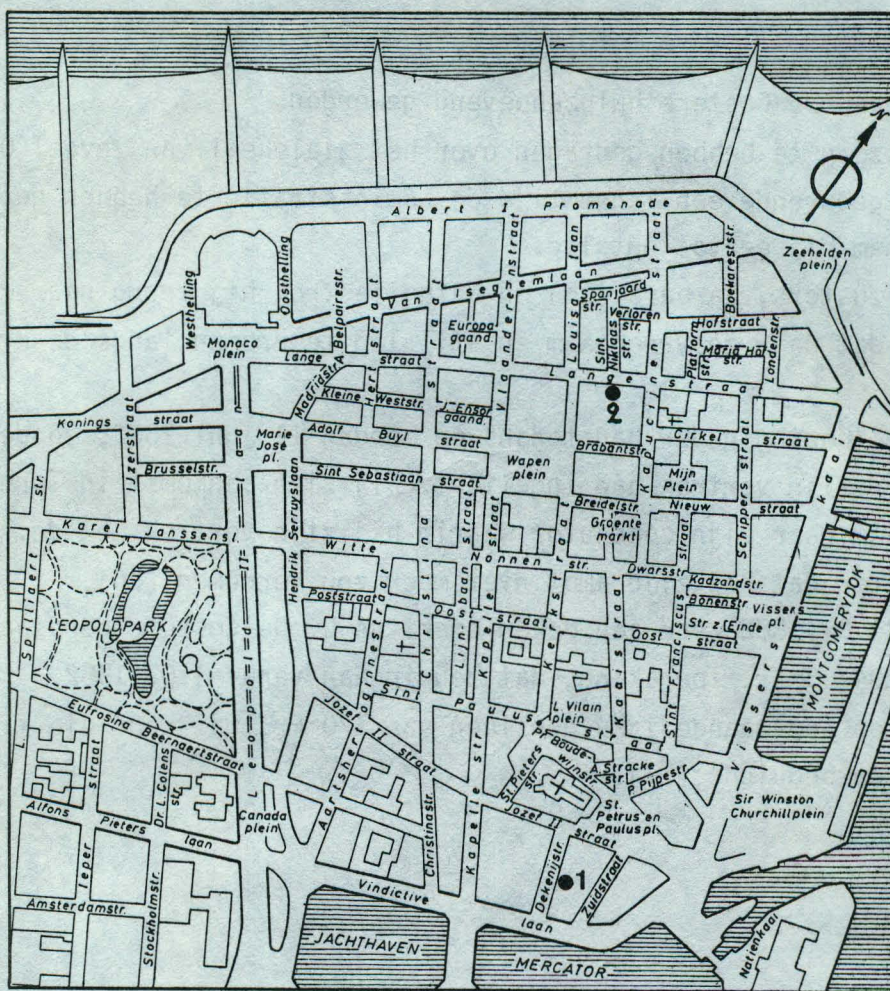
Deze kapel is voor de toeristen toegankelijk. Een gids kan gewenst alle details toelichten. Het is echter alleen een praalgraf, dat ons aan de overleden vorstin doet terugdenken. Haar stoffelijke resten berusten, naast deze van alle andere leden van de koninklijke familie in de crypte van de kerk van Laken.

De voortdurende groei van Oostende, zowel als badstad, maar ook als weeldestad kende een bijzondere opvallendheid na 1860. Dit was de tijd dat het gemeentebestuur de oude vestingen had laten slopen.

Met de aanhoudende groei van de stad groeiden bij deken De Costere ook gestadig zijn zorgen aan.

Hoewel zeer nederig en ootmoedig van aard, toch vielen hem enkele bijzondere eerbetuigingen ten deel, die hij onder geen enkel voorwendsel kon afslaan. Zijn geregelde omgang met de in Oostende vertoevende vorstenhuizen, waarmede hij als pastoor geregeld in aanraking kwam, lagen hierbij beslist aan de basis.

1. Bij K.B. van 30.09.1866 werd hij bevorderd tot Ridder in de Leopoldsorde. Op 2 oktober kwam de harmonie van de vereniging "EUTERPE" bij hem en bij de heren C. Janssens en E. Van Cuyt een serenade ten beste geven (13).

PLAN VAN OOSTENDE

nummer 1 duidt de pastorie van L. De Costere

nummer 2 duidt het Koninklijk verblijf aan van Leopold I

De oude kerk stond ten NW. van de huidige dekanale kerk.

De oude toren ervan is bewaard gebleven.

2. In 1872 de viering bij de verheffing van Oostende tot dekenij, waarvan hij de eerste deken werd. Voordien was Oostende afhankelijk van de dekenij Gistel. Bij de oprichting van deze nieuwe dekenij vielen volgende parochies onder het gebied van deken De Costere :
Bredene, Klemskerke, Lombardsijde, Mariakerke, Middelkerke, Molendorp, Oostende : St. Pieter en Paulus, Oostende : O.L.Vrouw, Stene, Westende, en Westkerke (14).
3. in 1874 bij zijn viering van 25 jaar pastoor te Oostende.
4. In 1881 bij zijn gouden priesterjubileum.

In 1882 was deken De Costere hulpbehoevend geworden.

Na 33 jaar de zorg te hebben gedragen over het zieleheil van zoveel Oostendenaars, alsook gedurende een lange tijd de administratie te hebben geleid van een dekenij, nam hij eervol ontslag.

Met zijn twee zusters, Barbara (15) en Nathalie trok hij terug naar zijn geboortedorp Kachtem, dat daar zo vreedzaam en stil lag te dromen langs de kronkelende Mandelbeke.

Hij verliet de "Koningin der Badsteden" op zondag 11 juni 1882, zonder dat hij ook iemand over zijn vertrek had ingelicht. Bij zijn aankomst in Torhout zond hij een telegram naar zijn coadjutor waarin hij zijn vertrek meldde. Hij liet hem daarbij weten dat hij zijn ambt niet meer zou hernemen (16).

Bij K.B. van 21.01.1882 werd aan deken-emeritus L. De Costere een jaarlijks pensioen van 2047,5 Fr. toegekend, dat zou ingaan vanaf 1.07.1882.

Dit kwam neer op een maandelijks pensioen van 170 Fr. wat voor die tijd een degelijk inkomen beduidde (17).

DEKEN DE COSTERE EN KONING LEOPOLD II.

Deken De Costere had heel wat geroddel opgevangen over het gedrag van Koning Leopold II, geroddel dat niet helemaal strookte met de richtlijnen van de Heilige Moederkerk.

Als pastoor meende hij dat het wel goed zou zijn, de vorst eens onder vier ogen daarover te spreken. Op een dag deed die gelegenheid zich voor en de pastoor vroeg aan de vorst :

- Sire, mag ik zo vrij zijn, U eens een vraag te stellen ?
- Zeker, meneer pastoor, vraagt U het maar.
- Weet U sire, wat de mensen zoal over U vertellen ?

Er volgde een stil maar degelijk onderhoud, onder vier ogen. De pastoor vreesde telkens plots onderbroken te worden...maar nee. De vorst liet hem volledig uitpraten.

Eens ten einde stelde de vorst hem ook een vraag.

- Meneer pastoor, mag ik nu ook zo vrij zijn U eens een vraag te stellen ?
- Zeker, Sire, zeker !
- Weet U, meneer pastoor, wat de mensen zoal over U vertellen ?
- Nee, zei de pastoor verbaasd, absoluut niet.
- Wel ja, meneer pastoor, ze zeggen veel, maar ik geloof ze toch niet !
We zullen er best ook maar over zwijgen.

DE PERSOON VAN LOUIS DE COSTERE

In de eerste plaats was hij een godsvruchtig man. Naast zijn dagelijkse meditatie had hij een heel bijzondere godsvrucht tot O.L.Vrouw.

Te Brugge zorgde hij voor een 'levende rozenkrans'; iets wat het volgend jaar veel navolging kende. Tijdens de meimaand hield hij in Brugge dagelijks een sermoen. Zijn genezing werd aan O.L.Vrouw toegeschreven en hij hield er aan zijn belofte te houden en reisde niet alleen naar Rome, maar ook naar La Salette (18).

Louis De Costere bleef altijd en overal een waardige verschijning, een persoonlijkheid.

Dit kwam tot uiting zowel als hij in het gezelschap van koningen en prinsenvertoefde, als wanneer hij bij de vele behoeftigen van zijn parochie op huisbezoek ging. Hij bleef een man vol stille voornaamheid die gezag afdwong.

Het was al die jaren in Oostende geweten dat hij zeer sober leefde en dat hij zich streng hield aan een matige levenswijze. Overal en ten allen tijde wist hij zich met het noodzakelijke te vergenoegen.

Verder bleef hij waakzaam in woord en daad. Er wordt van hem geschreven :

" Hij leefde zodanig eerlijk en voorzichtig, dat de booze zelve van hem geen kwaad wisten te zeggen en hem vereerden als een man van recht en plicht ".(19)

ZIJN INVLOED OP DE ANDEREN

Overal waar L. De Costere kwam, bleven de sporen van zijn daden die voor het goede van de naaste bedoeld waren, als voortdurende aanwijzingen zijn naam hooghouden.

In Oedelem bleven ze fier op hun zondagsschool. Als student te Leuven mocht zijn parochiale hulp op de omliggende parochies als voorbeeldig werk aangestipt worden.

In Brugge bleven zijn hervormde zondagscholen degelijk werk verrichten net als zijn lessen in de theologie bij de kapucijnen.

Pittem kon wijzen op het opgerichte werkhuis. Zijn bestendige zorg aldaar, om werkverschaffing en voedsel te bezorgen aan zijn parochianen tijdens die hongerejaren 1845-1847, was een duidelijke hulp uit die jaren van zijn pastoraat aldaar. In Oostende het oprichten, het uitbouwen en in stand houden van zoveel organismen die allen slechts één groot doel hadden : het welzijn van de ganse gemeenschap.

ZIJN LIEFDADIGHEID

Deze ingeboren deugd kwam reeds in zijn kinderjaren grondig tot uiting. Als knaap was hij reeds gevoelig voor de nood van anderen. Zo is het bekend dat hij in het strengste van een harde winter hoorde, dat er bij zoveel arme gezinnen barre kou geleden werd, bij gebrek aan brandstof.

Na schooltijd ging hij al die armen bezoeken en nodigde hen uit om 's avonds om 10 uur brandhout te komen ophalen op het erf van zijn ouderlijk hof.

Toen alles in slaap gedompeld lag, was de kleine Louis op post en deelde een volle houtstapel uit aan alle aanwezige armen.

Gans zijn verder leven bleef doorzaaid met stichtingen van werken van liefdadigheid, die hij niet alleen wist te stichten, maar vooral wist levendig te houden. Na de dood van zijn vader (14.01.1848) nam hij zijn oude moeder bij hem in en dat tot aan haar overlijden. Bij hem genoten armen, zieken en lijdenden steeds voorrang. Liefst liet hij zijn mildheid ongekend. Alhoewel nooit iemand die beschuldiging als gegrond aangenomen heeft, werd hij toch tijdens zijn Oostende periode door de liberalen van strenge gierigheid beticht.

Zijn edele verschijning maakte hem tot ieders vriend, zelfs van koningen en van vele groten van deze aarde.

Toen deken De Costere Oostende verlaten had, was het koning Leopold II, die een diepe achting had voor de deken, die hem schreef hoe gevoelig hij was aan dat vertrek en hem nog bedankte voor de diensten welke hij aan zijn moeder zaliger en aan geheel zijn familie bewezen had (20).

Sedert 1838 had Oostende een spoorverbinding gekregen met Mechelen en was het belang van Oostende als badstad gestadig aan het groeien gegaan. Niet alleen gewone burgers, maar ook heel wat leden van diverse Westeuropese vorsten-

Details van de twee schilderijen die bewaard worden in het Rusthuis te Kachtem op het Hoge.

Barbara De Costere

Nathalie De Costere

† TER ZALIGER GEDACHTENIS
van Juffrouw
BARBARA DE COSTERE
ZUSTER VAN DEN 3^{den} REGEL VAN DEN
H. FRANCISCUS, LID VAN DE CONGREGATIE VAN
O. L. VROUW, VAN DE BROEDERSCHAPPEN
VAN 'T H. SAKRAMENT, VAN 'T H. HERT VAN JESUS,
VAN DE GELOOVIGE ZIELEN EN VAN DE VEREENIGING
VAN DEN H. KRUISWEG,
geboren te CACHTEM den 12 November 1813
en aldaar godvruchtig
in den Heer ontslapen den 29 Mei 1910.

O! Hoe schoon is het maagdegelacht dat met
hetschitterend sieraad der deugd bekleed is; het
is geacht van God en van de menschen.
SAP. IV. 1.

Zij had voor grondregel niemand leed, maar
allen goed te doen, zij weende niet te bedrukte
en hare ziel had medelijden met de armen.
S. AMBR. JOB.

Deze die godvruchtigheid hebben tot mijn
H. Hert zal ik vertroosten in hunne droefheden
en hun eene verzekerde toevlucht wezen in de
uur der dood. GELUK. MARG.

O Maria! Gij waart mijne sterkte in mine zwak-
heid, mijn toevlucht in mijne ellenden, Gij zijt de
hoop mijner zaligheid. H. GERM.

Teergeliefde Zuster, Bemide Familie, bidt voor
mij, ik ook zal met u en voor u bidden, later zullen
wij elkander wederzien bij God in het verblijf der
uitverkorenen. FÉNELON.

Gij, Eericeerde Neven, Priesters der Allerhoog-
ste, weest mij indachtig aan het altaar des
Heeren. H. AUG.

Bemide Medezusters der Congregatie, geeft
mij teekens uwer liefde met voor mij te bidden.
H. GREG.

Dat hare zielen in vrede rusten!

Isegbem, J. Dooms, boek- en steendrukker.

Rouwedachtenis van Barbara De Costere.

huizen vonden de weg naar het gastvrije Oostende, de Koningin der badsteden.

In 1846 werd een geregelde mailbootverbinding met Groot-Brittannië (Dover)

tot stand gebracht en kreeg de Belgische badstad haar eerste casino.

In 1852 volgde in Oostende ook de eerste Kursaal.

Dit alles verbeterde nog fel wanneer in de periode tussen 1860 - 1870 de oude vestingen gesloopt werden. Oostende werd meer een open stad en met het aanleggen in die jaren van het Leopoldpark kreeg Oostende nog meer een volstedelijke allure.

Ook met vreemde koninklijke families had deken De Costere geregeld relaties.

Verschillende van die vorsten kwamen in die periode immers een ruim deel van de zomer aan de Belgische kust doorbrengen. Zo kende onze deken de koninklijke families van Frankrijk en van Portugal (21) alsook de keizerlijke familie van Duitsland en verder nog verschillende prinselijke huizen.

Om de diensten aan die families bewezen, werd hij in de loop der jaren ook met diverse hoge onderscheidingen vereerd (22)

Ook kwam hij geregeld in aanraking met verschillende kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders : de pauselijke Nuntius, de Kardinalen Wiseman, Morlot en Haynald waren bij hem goede bekenden. Met Mgr. Deschamps en Mgr. Gravez had hij samen gestudeerd. Mgr. Gousset, De Ram en Laforet, naast nog vele anderen, waren vrienden geworden van de Oostendse pastoor-deken.

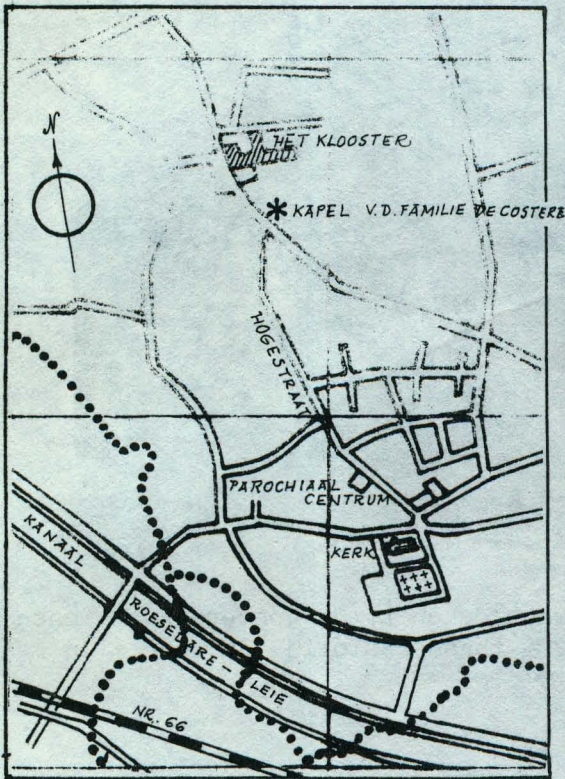
De grote strijd die hij diende te strijden was vooral gericht tegen het groeiende liberalisme en de opkomende zedenverwildering aan de kust.

LAATSTE JAREN

De twee huizen die hij in 1870 in de Hogestraat had laten bouwen (nrs. 12 en 14) werden bij zijn terugkeer in zijn geboortedorp, door hemzelf en door zijn twee zusters betrokken. (23). Na zijn overlijden werd zijn woning door de kerkfabriek aangekocht en sindsdien fungeert dit huis als pastorij.

In 1883 liet hij op het Hoge de Kruiskapel bouwen.

Tijdens zijn laatste levensjaren ging hij te Kachtem, dagelijks de H. Mis lezen bij de zusters in het klooster op het Hoge. Ook liet hij in 1885 nog een lokaal optrekken (5,50m x 25 m) voor de FranCIScanen - CISKENSzaal genoemd, thans

Situatieplan met aanduiding van de kapel die L. De Costere liet bouwen op de wijk Het Hoge.

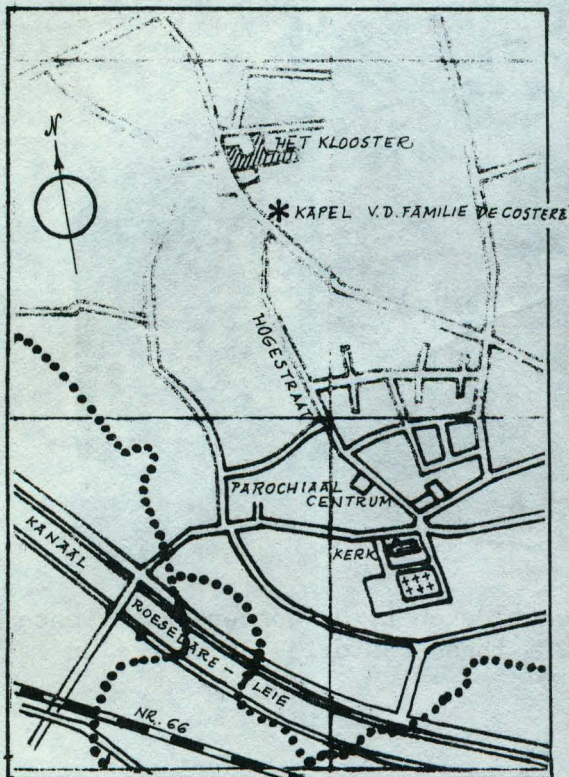
De kapel van de familie DE COSTERE op zwarte steen boven de ingang ;

IN CRUSE SALUS
DOOR HET KRUIS DE ZALIGHEID

geloofd zij Jezus Christus
100 d. aflat

Binnenin lezen we op de steen onder het altaar :

DE FAMILIE DE COSTERE STICHTTE DEZE
KAPEL TER ERE VAN HET H. KRUIS TEN
JARE O.H.J.C. 1883.

Situatieplan met aanduiding van de kapel die L. De Costere liet bouwen op de wijk Het Hoge.

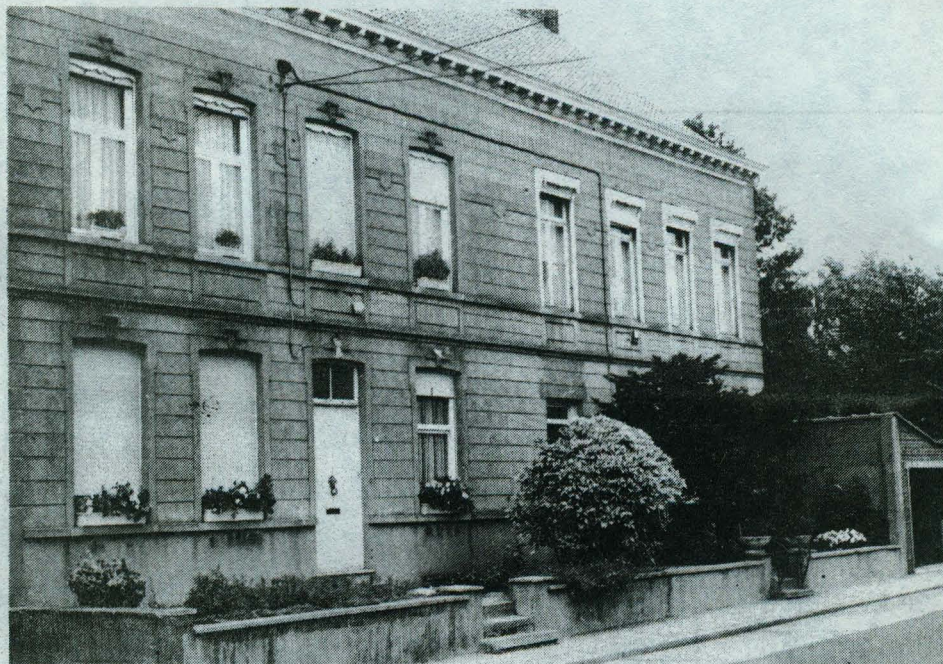
De kapel van de familie DE COSTERE op zwarte steen boven de ingang ;

IN CRUSE SALUS
DOOR HET KRUIS DE ZALIGHEID

geloofd zij Jezus Christus
100 d. aflat

Binnenin lezen we op de steen onder het altaar :

DE FAMILIE DE COSTERE STICHTTE DEZE
KAPEL TER ERE VAN HET H. KRUIS TEN
JARE O.H.J.C. 1883.

De tweewoonst in de HOGESTRAAT, waar deken L. De Costere kwam wonen wanneer hij op rust was (in nr.12 - thans pastorij) en waar zijn zusters verbleven (in nr.14).

God heeft hem gebedigd in zijn geloof en in zijne
zoetsaardigheid. Ecclesi., xlv. 3.

†

BID VOOR DE ZIELE

VAN DEN ZEKER EGAW. HEER

LUDOVICUS DE COSTERE,

Gewesen Pastor-Deken van Oostende;
Licentiaat in de Heilige Godgeleerdheid, ter
Hoogeschool van Leuven;
Ridder van het Order van Leopold, van den Rodeen
Arend van Pruisen,
en van het koninklijk Order van Saksen;

Geboren te CACHTEM den 15 Februari	1806
Priester gewijd te Gent door Mgr. Van de Velde, 3 Sept.	1831
Onderpastor tot Oudelem den 11 Januari	1832
Onderpastor in de Hoofdkerk van Brugge 20 Juni	1833
Pastor te Pitthem den 15 October	1845
Pastor van St. Pieters en Pauwels, tot Oostende, 3 Sept.	1849
Ridder van de Leopoldsorde den 30 September	1856
Eersten Deken der Christenheid van Oostende, 13 Mei	1872
Jubilair als Pastor van Oostende, den 1 October	1874
Jubilair als Priester, den 3 September	1881
Ontslaggever den 13 Juni	1883
Godvruchtig overleden te CACHTEM den 1 April	1883

~~~~~

Mijn God! mijn God! van den vroegen morgen ben ik
met U bezig: mijne ziel heeft dorst naar U, en mijn hert
een ontzeggelijk verlangen naar U! Psalm., lxxi. 1.

Die gansch zijn leven waakt, versterking doet en stand-
vastig bidt, en daarenboven de wetenschap put uit heilige
boeken, moet vroegtijdig de dood te gemoet zien, en son-
der angst de lange eeuwigheid binnenvaren. S. Epiphani., hebr. xi.

Als gij nene almoeft geeft, wete uwe slinkere hand niet
wat uwe rechter doet, omdat uwe almoeft verborgen blijve,
en uw Vader, die in het verborgen ziet, zal het u
wedergeven. Matth., vi, 3, 4.

Zoet Hert van Maria, wees mijne zaligheid!
300 dagen afaat.

Druk van GOETHALS-PRÍEM, tot Iseghem.

Rouwprentje van :

E.H. LOUIS DE COSTERE
met aanduiding van zijn
curriculum vitae.

De gedachtenis werd gedrukt
bij de drukkerij Goethals-Priem
uit de Gentsestraat.

afgebroken - in de St.-Jansstraat, op grond van de familie Rommel-Olivier (24).

De kerkgewaden verkeerden in die dagen ook in een zeer bedenkelijke staat.

Hij liet deze deels herstellen en deels vernieuwen.

Op 1 april 1885, bij het opstaan, voelde hij zijn krachten begeven. Hij vroeg om een geneesheer en bleef verder gans de dag op zijn kamer.

De heer pastoor Augustinus Vanbecelaere (25) kwam hem bedienen.

Louis De Costere trok zijn beste linnen en klederen aan en ging daarna in zijn zetel plaats nemen.

Zijn kozijn kan. Lahousse (26) kwam en door Dhr. Lahousse vermaand zijnde over de ernst van deze ongesteldheid, begon de geestelijke de gebeden van de stervenden te bidden. Het werd 23 uur.

Plots richtte hij zijn blik hemelwaarts en ontsliep zacht in de Heer.

Na zijn overlijden werden er op vraag van de familie rouwbrieven gedrukt om familie, vrienden en bekenden uit te nodigen voor de uitvaart. In die jaren was het sturen van rouwbrieven niet zo algemeen als dit vandaag de dag voorkomt.

Op 7 april werd hij na een mis van 9 u 30 in de parochiekerk van Kachtem, op het kerkhof aldaar begraven. Op de uitvaart werden meer dan 80 geestelijken geteld.

In Oostende werden speciale rouwbrieven uitgegeven om zijn oude parochianen over de dood van hun vroegere pastoor-deken in te lichten en de nadienst aan te kondigen. Op 17 april werd in de dekenale kerk van HH Pieter en Paulus een Eucharistieviering gehouden voor die man die 33 jaar de zielezorg van deze badstad had waargenomen. Zijn opvolger Z.E.H. Deken De Canniere sprak hierbij de homilie uit.

Om de gedachtenis van Louis De Costere als stadsgenoot in ere te houden, heeft het Izegemse stadsbestuur er goed aan gedaan, een eeuw na zijn overlijden de naam van die Kachtemnaar in een Kachtemse straatnaam te bestendigen.

Louis De Costere had voor Kachtem wel een eigen waarde en een bijzondere betekenis. Om die reden kon die straatnaam ook gemakkelijk door de commissie van plaatsnaamkunde zonder moeilijkheden aanvaard worden.

Mademoiselle Barbe Decostere; Mademoiselle Nathalie Decostere; le Révérend Père Jean Decostere, de la Compagnie de Jésus, Monsieur le Chanoine Henri Labousse, Professeur au Séminaire de Bruges; le Révérend Père Alphonse Labousse, de la Compagnie de Jésus; Mademoiselle Marie Labousse, en religion Sœur Marie-Marguerite, des Sœurs de la Charité, à Gand; le Révérend Père Gustave Labousse, de la Compagnie de Jésus; Mademoiselle Elisa Labousse, en religion Sœur Ignace, des Sœurs de Marie, à Iseghem; Monsieur Emile Labousse, Docteur en médecine à Anvers; Madame Emile Labousse, née Adèle Vander Weersch; ont la douleur de vous faire part de la perte sensible qu'ils viennent d'éprouver en la personne de leur Frère et Oncle bien-aimé. le

REVEREND MONSIEUR

LOUIS DECOSTERE,

ancien Curé-Doyen d'Ostende,
Licencié en théologie de l'Université Catholique de Louvain,
Chevalier de l'Ordre de Léopold,
Chevalier des Ordres de l'Aigle rouge de Prusse et de la branche Ernestine de Saxe;

né à Cachtem le 15 Février 1806, y décédé le 1 Avril 1885, à 11 heures du soir, muni des Sacrements de notre Mère la sainte Église.

Le service funèbre suivi de l'inhumation, auquel vous êtes prié d'assister, sera célébré en l'église paroissiale de Cachtem le MARDI 7 AVRIL, à 9 heures et demie du matin.

Ils recommandent son âme à vos prières.

R. I. P.

Cachtem, le 3 Avril 1885.

Oostendenaren !

Er wordt Uw Edelc kenbaar gemaakt, dat op
Vrijdag 17 April 1885, om 10 1/2 ure 's morgens, eene
plechtige Lykdienst zal plaats hebben, ter decanale en
parochiale kerk der H.H. Petrus en Paulus, tot
lavenis der ziel van den

ZEER EERWAARDEN HEER

Ludovicus De Costere,

gedurende 33 jaren Pastor in deze stad, overleden te Bachtom den 7 April 1885.

DIENSTEN EN ZIELMISSEN.

Donderdag 16 April, ten 8 uren in de dekanale kerk, van wegens de conferentie van den H. Vincentius a Paulo.

Zaterdag 18 April, ten 7 uren in dezelfde kerk, van wegens de Damen van Barmhertigheid.

Zaterdag 18 April, ten 9 uren, in de kapel der Broeders van Liefde.

Maandag 20 April, ten 8 uren in de kapel der Goede Werken, van wegens de Vlaamsche Congregatie.

Dinsdag 21 April, ten 8 uren, in de dekanale kerk van wegens de Confrerie, van den H. Rochus, (met offerande van was).

Woensdag 22 April, ten 5 1/2 uren, in de dekanale kerk van wegens het genootschap der Derde-Orde van den H. Franciscus.

Woensdag 22 April, ten 7 uren, van wegens de Confrerie van den H. Roosenkrans, bij de paters Predikheeren.

Donderdag 23 April, ten 8 uren, van wegens de Confrerie van het Allerheiligste Sakrament.

Dinsdag 28 April, ten 9 uren, van wegens de Confrerie van den H. Antonius van Padua, in de Capucijne Kerk.

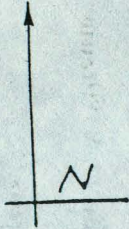
Woensdag 29 April, ten 8 uren, van wegens de Confrerie van O. L. Vrouw Bijstand.

Verders, op later te bepalen dagen van wegens:

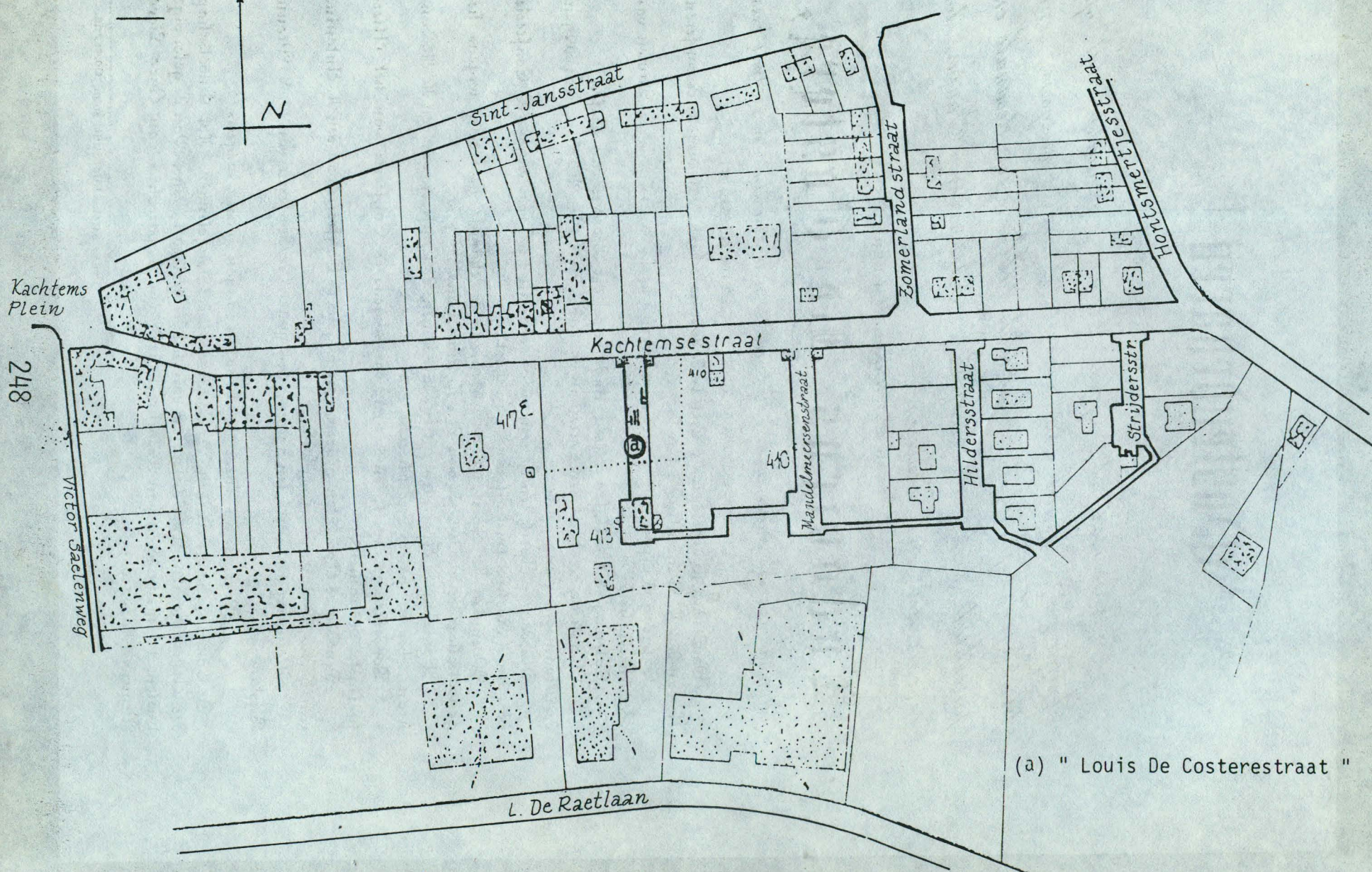
De Congregatie der Damen. De Congregatie der Jongelingen. Het Genootschap der Arme Kerken. De Confrerien van het H. Kert van Jezus. Van de geloovige Zielen. Van den Berg van Barmhertigheid. En de parochie van Onze Lieve Vrouw (Kasegras).

STAD IZEGEM

schaal: 1/2500

(a) " Louis De Costerestraat "

Detailplan van de deelgemeente Kachtem met in
het centrale deel de nieuw geopende LOUIS DE COSTERESTRAAT.

VOETNOTEN

- (1) Kan. G.F. TANGHE (° Izegem 1802 - + Brugge 1879). Later secretaris van het Bisdom Brugge, auteur van verschillende parochieboeken en sermoenen.
Zie daarover : A. Vandromme : *Figuren van bij ons* : Kan. Tanghe G.F. in Ten Mandere nr. 54 (19 de jaargang, nr. 1) p. 3 - 56 met opgave van opuslijst.
Zie ook : Raf Seys : *VWS-cahiers*, nr. 79.
- (2) Louis VAN BIERVLIET (° Izegem 20.08.1802 - + Leuven 2.06.1868).
Dr. in de Medicijnen, Professor aan de katholieke hogeschool van Leuven.
Cfr. Ten Mandere nr. 35 (13de jaargang, n° 1) p. 25 - 31.
- (3) Jacobus WALLAERT (° Hooglede 15.06.1790 - + Roeselare 28.07.1848).
Priesterwijding te Brussel 26.03.1813 - Professor aan het Klein Seminarie te St. Niklaas 1813 - Surveillant aan het Klein Seminarie te Roeselare 1816 - Principaal aan het Koninklijk College te Gent 1824 - Directeur van het Seminarie (St. Barbara) te Gent 1825 - Pastoor te Beveren-bij-Roeselare 1826 - Pastoor-Deken van Torhout 9.06.1834. Ten gevolge van een geraaktheid schielijk overleden te Roeselare op 28.07.1848.
Was gewezen lid van het Nationaal Congres en gedurende 16 jaar lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Vereremerkt met het IJzeren Kruis en de Orde van Leopold I.
cfr. ook "RETRO" in "Wekelijks Nieuws" van 5 juni 1981.
- (4) Mgr. Franciscus Renatus BOUSSEN - XVIIIe bisschop van Brugge. ° te Veurne : 2.12.1774 - Priester gewijd te Gent : 21.12.1805 - secretaris van het bisdom Gent : 26.04.1806 - Ere-kannunik van de kathedraal : 20.05.1815 - Gevangen genomen te Gent : 22.12.1820 - Naar Brussel gevoerd : 27.01.1821. - Door het hof van Assisen vrij gesproken op 25.05.1821. - Examinator synodaal : 26.11.1829. - Titulaire kannunik van de kathedraal : 18.12.1829 - Bisschop van Ptolemais en coadjutor van het bisdom Gent : voor de prov. West-Vlaanderen 17.12.1832. - Bisschop van Brugge benoemd : 23.06. en daar ingehuldigd 23.7.1834. Huisprelaat van Z.H., Assisten van de pauselijke troon en Romeinse graaf : 19.09.1843. - Overleden te Brugge : 1.10.1848. Begraven in de kathedraal : 4.10.1848.
- (5) Victor DESCHAMPS (° Melle bij Gent, 6.12.1810 - + Mechelen 28.09.1883).
Werd eerst redemptorist. Werd bisschop van Namen in 1865, Aartsbisschop van Mechelen 1867 en kardinaal in 1875.
Hij was een groot godgeleerde die verschillende apologetische en theologische werken schreef en een werkzaam aandeel nam in Vaticanum I dat Paus Pius IX op 8.12.1869 geopend had.
- (6) GRAVEZ, de latere bisschop van Namen.
- (7) NAMECHE, werd later rector van de Leuvense Universiteit.

- (8) X. : LOUIS DE COSTERE, (zie bibliografie p.25)
Zijn voorganger E.H.J. de Wilde had enkele jaren voordien (in 1837) deze
gemeenschap opgericht. - Zie ook M. Cloet (red) "Bisdom Brugge", 1984, p.424.
- (9) PIUS IX (Giovanni Mari Graaf Mastai - Ferretti)
Voor zijn curriculum vitae zie p. 234.
- (10) Charles August FRAIKIN (° Herentals 1817 - + Brussel 1893),
Deze jonge apotheker woonde in 1836 heel toevallig de inhuldiging bij van het
standbeeld van 'Generaal Beliard'. Dit werd als het ware de plaats van zijn
artistieke roeping.
Hij was schilderstudies begonnen aan de Antwerpse Academie. Weldra voelde
hij zich tot het beeldhouwen aangetrokken en begon dit vak grondig te be-
studeren. Nooit boetseerde hij zijn voorontwerpen. Constantin Meunier werkte
een tijdlang in zijn atelier.
Zijn werk is vooral academisch - lyrisch te noemen. Zijn mythologische groepen
getuigen van een noemenswaardige toepassing, van een zachte virtuositeit
en van een afwezigheid van gevoel.
Werken van zijn hand zijn :
- Gevangen Amor (1849 - Museum van Brussel)
- Triomf van Bacchus
- Sierstuk in het Mausoleum van Koningin Marie Louise (1859) (Oostende :
St. Pieter en Paulus)
- Grafmonument van de philanthroop Nicolaï (Kerkhof Laken)
- Dubbelbeeld van de Graven Egmont en Hoorne (Kleine Zavel Brussel)
- verder verschillende bustes en mythologische groepen.
- (11) De beelden van de vier koninginnen aan de buitenkant van het mausoleum zijn:
1. H. Elisabeth van Hongarije
2. H. Clothildis (vrouw van Clovis)
3. H. Elisabeth van Portugal
4. H. Bathildis van Frankrijk.
- (12) De vier koningen van Israël die in de brandvensters van het mausoleum
prijken zijn :
1. Koning Saül
2. Koning Salomo
3. Koning Jeroboam, koning van Israël van 935 tot 911 voor J.C.
4. Koning Roboam, koning van Juda van 935 tot 915 voor J.C.
- (13) Echo d'Ostende 3.10.1866.
Janssens C. was provinciaal Raadslid en lid van de gemeenteraad en ex-schepen
van de stad Oostende.
Van Cuyt E., reder, lid van de handelskamer en schepen van de stad Oostende.
- (14) Echo d'Ostende 2.06.1872, blz. 2, kolom 1.

- (15) Barbara DE COSTERE: ° Kachtem 12.11.1813 - + Kachtem 29.05.1910.
- (16) Echo d'Ostende 15.06.1882.
- (17) Echo d'Ostende 30.07.1882.
- (18) in 1882 was Lourdes nog niet bekend. De 18 verschijningen van O.L.Vrouw aan Bernadette Soubirous gebeurden pas tussen 11 februari en 16 juli 1858 in de Massabiellegrot.
LA SALETTE - Falaveux (Isère) bij Grenoble was echter in die jaren wel bekend, daar O.L.Vrouw op die plaats in 1846 ook aan twee kinderen verschenen was.
- (19) Aangehaalde biografie over L. De Costere, p. 25.
- (20) Deken De Costere had verschillende malen een onderhoud met koning Leopold I, met diens moeder Maria Amelia en vooral met koningin Marie-Ludovica die op 21.10.1850 in Oostende overleed.
- (21) Koning Leopold I van Portugal.
(° Lissabon, 31.10.1838 - + Cascaes 19.10.1889)
Was koning sedert 1861 en huwde op 6.10.1862 met Maria Pia van Italië.
- (22) Hoge onderscheidingen die op de rouwbrief van E.H. L. De Costere vermeld staan zijn :
- Ridder in de Leopoldsorde
- Ridder in de orde van de Rode Arend van Pruisen
- Ridder in de orde van Ernestina van Saksen
- (23) Louis De Costere had drie zusters die te Kachtem in de Hogestraat 14, woonden: Ursula, Barbara en Nathalie.
- (24) Alfons Rommel en Mathilde Olivier waren de ouders van Martha Rommel (° Kachtem 1.09.1890 - + Brugge 27.11.1977) de latere abdis Norbertine van de Monialen van de St.-Godelieveabdij aan de Boeveriestraat, te Brugge.
Het beeld van St. Jan de Doper, dat momenteel in het Borstelmuseum staat, is nog afkomstig uit een nis aan de podiumzijde van deze verdwenen parochiezaal.
- (25) Augustinus VANBECELAERE, Pastoor van Kachtem van 1880 - 1909.
Hij was de opvolger van E.H. Joannes Boecksoone (pastoor van 1863 - 1880) en werd zelf opgevolgd door E.H. Arthur Depauw (van 1909-1913).
De pastorij stond in die jaren helemaal op de Mandel, midden de vlakke Mandelmeersen. Om die reden werd pastoor Vanbecelaere door zijn parochianen wel eens "STIEN UIT DE MEERSEN" genoemd.
- (26) Zijn zuster Rosalie was gehuwd geweest met Ludovicus Lahousse maar was op 17.03.1884 op 74-jarige leeftijd overleden.

BIBLIOGRAFIE

- E. de MOREAU en J. LAUWERYS : *Kerkgeschiedenis*, N.V. Standaard-Boekhandel Antwerpen, Brussel, Gent, Leuven, 1939.
- s.n. : Levensschets van de Zeer Eerwaarden Heer LUDOVICUS DE COSTERE, Licentiaat in de Godsgelerdheid, gewezen pastoor-deken van Oostende, Ridder in het orde van Leopold, Ridder in het orde van den Rooden Arend van Pruisen, Ridder in het orde van Ernestina van Saxen, overleden op zijn geboorteplaats, te Kachtem, den 1 april 1885.
Leuven, drukkerij van Karel Fonteyn, uitgever, Brüsselschestraat 6, (1885) - 48 p.
- Valere ARICKX : *Geschiedenis van Pittem*, passus over E.H. L. De Costere bij de pastoors van Pittem, p. 159 - 160.
- Eugene DE SEYN : *Geschied- en Aardrijkskundig Woordenboek der Belgische Gemeenten*. Uitgave Brepols, Turnhout, 2e vermeerderde druk (1945).
- s.n. : ONS BELGIE, Zijne gebouwen, zijne natuurschoonheden, zijne merkweerdigheden in beeld en schrift.
Etab. Van Os - De Wolf, Drukker - Uitgever, De Bomstraat, 49-51; Antwerpen, s.d.
- s.n. : *Met de toeristen op bezoek in de St. Petrus en Pauluskerk te Oostende*. Brochure, s.d.
- Hans KUHNER : *Geschiedenis der Pausen*
Prismaboek, nr. 754, Utrecht) Antwerpen, 1962.
- s.n., aanvullende nota's over Kachtem.
- s.n. "RETRO" in "Het Wekelijks Nieuws " van 5.06.1981.
- L.K. " *Kachtemse Geroepenen*" (I) Deken Louis De Costere in "De Weekbode" van vrijdag 15 februari 1985.

Met een bijzonder woord van dank aan :

- Dhr. J.B. DREESSEN, secretaris van de Oostendse Heemkundige Kring "DE PLATE"
- Dhr. Omer VILAIN, Stadsbibliothecaris van de stad Oostende
- Dhr. Norbert HOSTYN, stadsconservator van de stad Oostende
- Dhr. Roger CAUWE uit Stasegem, conservator van het Pijp- en Tabakmuseum in Harelbeke.

MEVROUW ABDIS NORBERTINE (MARTHA) ROMMEL o.s.B. 20 E ABDIS
VAN DE SINT-GODELIEVEABDIJ TE BRUGGE. (1890-1977).

Antoon Vandromme, Blauwhuisstraat 52, 8700 Izegem

GEBOORTE EN JEUGD

Samen met de aanvraag om te Kachtem een straat te openen op naam van LOUIS DE COSTERE werd ook een aanvraag ingediend om een straat te noemen naar ABDIS NORBERTINE.

Wie was die ABDIS NORBERTINE ?

Ze werd te Kachtem in de St.-Jansstraat geboren op 11 september 1890 als dochter van Alfons Rommel en Machtilde Olivier. Ze werd door pastoor Augustinus Vanbecelaere gekerstend onder de naam van MARTHA ROMMEL.

Haar lagere school doorliep ze bij de zusters te Kachtem, heel dicht bij haar ouderlijke woonst. Haar pensionaat volgde ze in het nabije Roeselare.

HET KLOOSTER

Het kasteel waar in 1070 de H. Godelieve gewurgd werd door haar beulen, werd nadien veranderd in een Benedictinessenklooster dat tot een bekende abdij uitgroeide.

Die Gistelse abdij werd op 12 oktober 1578 door de geuzen vernield. De overlevende zusters hebben wel een poging ondernomen tot een heroprichting van het klooster maar een nieuwe stichting, in de Boeveriestraat te Brugge op 12 april 1623 lokte heel wat meer zusters dan het vernieuwde deel van het oude Gistelse convent.

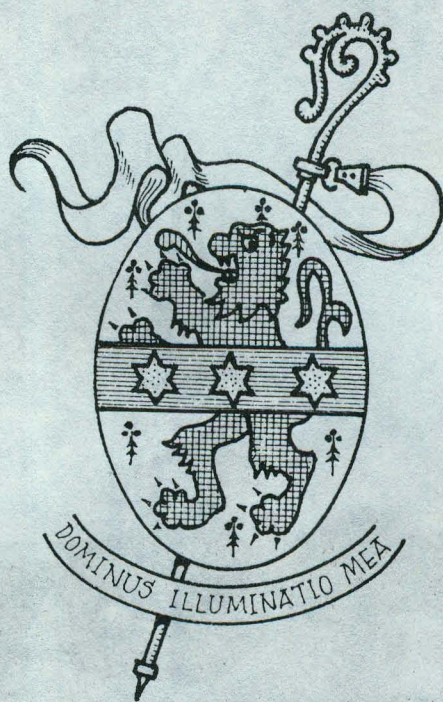
Ook werden de resterende Gistelse nonnen in Brugse kloosters ondergebracht en in 1680 stierf de laatste kloosterzuster van de Gistelse groep in het klooster

Geschilderd door Pol Boudry in 1956.
Portrettengallerij St. Godelieveabdij,
Boeveriestraat 54 - Brugge.

MEVROUW ABDIS
NORBERTINE (MARTHA) ROMMEL o.s.b.
20^e abdis van de Sint-Godelieveabdij
te Brugge.

Zij werd geboren te Kachtem op 1 september 1890, trad in de abdij in op 10 december 1912, legde haar geloften af op 31 maart 1913, en werd abdis verkozen op 25 november 1949. Na twintig jaar abbatiaat werd haar eervol ontslag verleend, en overleed zij in de abdij op 27 november 1977

Wapen van
Z.E. Moeder Norbertine
 (Martha Rommel)
 20e Abdis van de St.-Godelieve-abdij
 te Brugge
 1890 - 1977

WAPENVORM :

"In de achttiende eeuw kwam toen het gebruik op, het wapen van een ongehuwde vrouw op een ruitschild en dat van een gehuwde vrouw op een ovaalvormig schild te plaatsen. Dit gebruik heeft zich tot op onze dagen gehandhaafd. "PAMA C., Rietstap's handboek der wapenkunde. E.J. Brill, Leiden, 1961.

Soms wordt daarop wel eens een uitzondering gemaakt, vooral wanneer de schildtekening opvallend moeilijk in een ruitschild zou kunnen aangebracht worden, zoals dat ook hier het geval is.

De KROMSTAF wijst op het leiderschap als abdis en wordt gebruikt bij officiële handelingen binnen het klooster (b.v. processiën).

Kromstaven zowel van abten als van abdissen zijn steeds van een SLUIER voorzien.

BESCHRIJVING : - Het is het wapen van de familie ROMMEL -

Van hermelijn met een leeuw van sabel (zwart), getongd en geklauwd van keel (= rood), boven alles heen een dwarsbalk van azuur (= blauw), beladen met drie zespuntige sterren van goud.

Het wapen is verder beladen met KROMSTAF en SLUIER. Onderaan staat haar WAPENSPREUK of DEVIES : DOMINUS ILLUMINATIO MEA. (De Heer is mijn licht).

De parochiale kerk van Kachtem, toegewijd aan Sint-Jan de Doper.

van de Boeveriestraat,

Daarmee werd het Gistelse kloosterhoofdstuk volledig afgesloten.

Twee eeuwen later, tijdens het abbatiaat van Stanislas Van de Velde (17de abdis), werd de stichting in Gistel weer in discussie gebracht en op 16 september 1889 kon daar 2 ha 65 a 42 ca aangekocht worden van de oude kloostergrond.

Onder leiding van architect J.-B. de Bethune werd in juli 1890 aan de optrek begonnen en Mgr. Faict kon daar reeds op 2 juli 1891 het gloednieuwe kloostercomplex inzegenen.

Twaalf zusters uit de Boeveriestraat gingen deze nieuwe gebouwen betrekken. In 1923 werd het klooster tot priorij verheven en in 1934 werd 'Ten Putte' weer tot abdijs bevorderd.

Deze twee kloosters zijn beide bij de zelfstandige kloosters van het Bisdom Brugge ondergebracht.

KLOOSTERLEVEN

Het was tijdens het kort pastoraat van Arthur DEPAUW (1909-1913) dat Martha haar intrede deed als Moniale - Benedictines in de Sint-Godelieveabdij aan de Boeveriestraat 45, te Brugge.

Ze trad er binnen op 10 december 1912. Ze was toen 22 jaar oud. Haar jongere zuster Margriet - Zr. Wulburga - (08.01.1896 - 28.02.1960) zou eveneens bij de Benedictinessen haar intrede doen, maar dan bij de jongste stichting van die orde, te Loppem, op 28 mei 1924.

Martha werd geprofest op 31 maart 1913 en kreeg als kloosternaam : zuster Norbertine.

Vele jaren bleef ze in de St.-Godelieveabdij novicenmeesteres. Ze oefende deze functie immers uit van eind 1929 tot eind 1942. Daarbij had ze de zorg voor het economaat. Deze zware opdracht werd haar reeds vanaf 1914 toevertrouwd en ze bleef dit allemaal ordenen en regelen tot in 1949 - tot aan haar abbatiaat.

Wanneer wij daarbij bedenken dat deze bijzondere zorg ook gedurende twee wereldoorlogen naar best vermogen vervuld werd en dit voor alle inwonenden, dan pas weten we een klein beetje welke zware jaren zuster Norbertine voor de boeg heeft gehad. Twee oorlogen kwamen en gingen over haar kloosterleven heen. Ze brachten weinig

verandering in haar dag- en levenspatroon, noch in dat van haar medezusters. Op 25 november 1949 werd ze tot 20^e abdis van de St. Godelieveabdij verkozen. Het oude vertrouwde wapen van de Rommels werd haar persoonlijk wapen en als devies koos ze : Dominus illuminatio mea (= De Heer is mijn Licht).

Op 27 december 1949 werd ze door Mgr. Lamiroy tot abdis gewijd.

Het was ook een bijzondere feestdag in het klooster op 29 april 1964 toen ze haar gouden kloosterjubileum vierde.

Mgr. E.J. De Smedt ging voor in de Eucharistieviering met assistentie van Kan. Van Besien, deken Godfried Supply en pastoor Albert Olivier.

Onder haar abbatiaat werd een nieuwe vleugel gebouwd naar de plannen van architect Arthur De Geyter. Het was Mgr. E.J. De Smedt die op 30 september 1954 deze nieuwe gebouwen kwam inwijden. Ook liet abdis Norbertine nog een home of paeda bouwen voor meisjesstudenten die daglessen volgden in de Brugse scholen.

ONTSLAG - ZIEKTE - DOOD

Na een periode van 20 jaar het Brugse klooster als abdis te hebben geleid, nam ze wegens ziekte op 8 augustus 1969 ontslag. Ze leefde nog acht jaar tussen de stille muren van het haar zo bekende convent.

Op 27 november 1977 ontsliep ze stil in de Heer.

Haar geschilderd portret hangt in de portrettengalerij van de St.-Godelieveabdij te Brugge. Er is ook een foto van dit schilderij te zien in de Kachtemse parochiekerk bij de "Kachtemse geroepen".

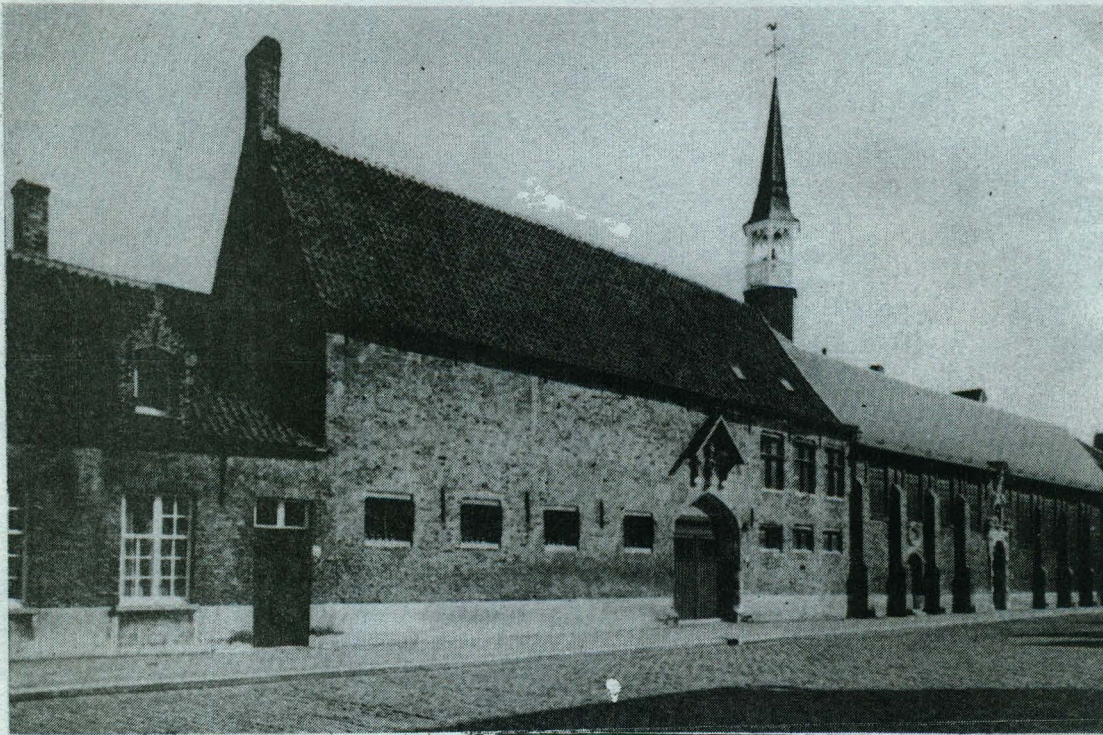
DE MENS

Gans haar leven door bleef zuster Norbertine een diep - gelovige vrouw die leefde naar haar gekozen devies : "De Heer is mijn Licht".

Ze was ook realistisch, verstandig en ondernemend en vooral ongekunsteld.

Dom Anselm Hoste, Abt van Steenbrugge formuleerde het bijzonder raak op haar rouwgedachtenis : "... Vastberaden en soms met een verrassende vrijmoedigheid heeft zij het welzijn van de abdij en van haar medezusters ter harte genomen.

Tijdens haar abbatiaat werd de abdij verder uitgebouwd en werd er een home opgericht voor studerende meisjes."

Het klooster van Sinte-Godelieve in de Boeveriestraat te Brugge

Haar voorkomen deed een harde strengheid gissen, maar toch droeg ze onder haar donkere kloosterpij een groot warm hart voor medezusters, voor familieleden en vrienden en op die manier straalde ze een grote aantrekkingskracht uit.

Haar gastvrijheid was een van haar rijkste deugden.

Ook was ze vatbaar voor humor en beslist niet onverschillig voor ware vriendschap.

Ze blijft in de nagedachtenis van velen voortleven als een sterke, onafhankelijke zelfstandige gestalte, begiftigd met een onvermoeibare werkkraft die ze tot op hoge leeftijd gaande wist te houden.

De gebouwen van de nieuwgebouwde paeda voor meisjesstudenten die abdis Norbertine liet oprichten. Buitenzicht.

AFWIJZING

In de besluiten van de gemeenteraad van 19 november 1984 lezen we, dat volgens de commissie van plaatsnaamkunde, de voorgestelde naam van "ABDIS NORBERTINE-STRAAT" in de verkaveling VANDOORNE, dient ingetrokken.

De reden van afwijzing werd hierbij niet opgegeven.

De pas geopende straat kreeg dan de naam van de MANDELMEERSENSTRAAT, wat ook passend was op die plaats, daar deze straat in de vlakte van de vroegere Mandelmeersen te situeren valt.

Wellicht is de genoteerde afwijzing te zoeken in het feit dat abdis Norbertine wel heel wat verwezenlijkt heeft voor het klooster waar ze haar ganse leven sleet, maar dat ze als kloosterlinge niets verwezenlijkt heeft voor het tijdelijk welzijn in haar eigen geboortedorp.

Gedenk in uw gebed de ziel van
MEVROUW ABDIS
NORBERTINE (MARTHA) ROMMEL o.s.b.
20^e abdis van de Sint-Godelieveabdij
te Brugge.

Zij werd geboren te Kachtem op 1 september 1890, trad in de abdij in op 10 december 1912, legde haar geloften af op 31 maart 1913, en werd abdis verkozen op 25 november 1949. Na twintig jaar abbatiaat werd haar eervol ontslag verleend, en overleed zij in de abdij op 27 november 1977, gesterkt door het sakrament van de zieken.

Op de eerste dag van de Advent, als de Kerk het groot verlangen prijst naar de komst van de Heer, mocht M. Abdis Norbertine voor eeuwig in Gods lichtende nabijheid treden. Als abdis had zij het devies gekozen: De Heer is mijn licht. Nu is het grote wondere Licht in haar hart opgegaan. Gods luister doorbrak zelfs het licht van haar geloof: het eeuwige Licht is haar verschenen. 's Namiddags zongen haar medezusters deze Vesperantifoon: „Zie de Heer komt en met Hem al Zijn heiligen: een groot licht zal er zijn op die dag“. Deze lichtsymboliek was haar vertrouwd, en daarom leefde zij in gelovig verlangen en uitzien.

Als jonge moniale kreeg Zr. Norbertine reeds spoedig verantwoordelijke taken opgedragen. Zij werd novicenmeesteres, en gedurende de oorlog werd haar het ekonomaat toevertrouwd. Vastberaden en met een soms verrassende vrijmoedigheid heeft zij het welzijn van de abdij en van haar medezusters ter harte genomen. Tijdens haar abbatiaat werd de abdij verder uitgebouwd, en werd er een Home opgericht voor studerende meisjes.

De familieleden mochten „tante Abdis“ steeds in vertrouwen nemen. Haar wederwoord was krachtig, soms gekruid, maar altijd aanhankelijk en bezorgd.

In haar laatste levensjaren werd deze eens sterke, onafhankelijke gestalte, lichamelijk gebroken en zeer afhankelijk. Dat was het kruis: dat zij omhelzen moest. Maar zij werd met liefde omringd, dag en nacht. Dit was haar lange Adventstijd. Haar ziel werd stil voor God. Maranatha. God is de eeuwig Komende.

*De directeur, de abdis en de monialen van de Sint-Godelieveabdij,
de familie Rommel-Olivier,
danken u, die haar in leven en sterven
de steun van vriendschap en gebed
hebben geboden.*

S. GODELIEVEABDIJ, Piëta, hout, XVIIe eeuw.

BIBLIOGRAFIE

Eug. DE SEYN, *Geschied- en Aardrijkskundig woordenboek der Belgische Gemeenten*, 2e uitgave, deel I, Uitg. Brepols, Turnhout, 1945

Meerdere Auteurs, *De Sint-Godelieveabdij te Brugge*, uitg. Jong Kristen Onthaal voor Toerisme te Brugge, t.g.v. de negenhonderdste verjaring van de heiligverklaring van de H. Godelieve (1084 - 1984), 1984. Druk : De Windroos, Beernem.

Biografische nota's van het parochiaal team van de parochie Joannes de Doper, 8701 Kachtem/Izegem.

Biografische nota's van de St. Godelieveabdij, Boeveriestraat 54, 8000 Brugge.

LK : "*Kachtemse Geroepen*" in *De Weekbode* van 21.02.1986, Kort relaas over Martha Rommel, abdis Norbertine (1890-1977) en over haar zus Margriet Rommel, Zuster Walburge (1896-1960).

Jaarboek van het Bisdom Brugge, 1969, p. 78.

1864. STREEKGENOTEN BETROKKEN IN HET MEXICAANS AVONTUUR.

Edgard Seynaeve, Grote Markt 25 (bus 11), 8800 Roeselare.

INLEIDING.

De Mexicaanse guerrillaoorlog van 1861 tot 1867 mag voor de Europeanen terecht beschouwd worden als het minst populaire avontuur van de XIXe eeuw.

Het was een strijd waar eerder persoonlijke en financiële belangen domineerden dan echte verdedigbare idealen. Maar zoals elk avontuur trok de Mexicaanse strijd tal van jongelui aan, mensen die zich van het doordagelijkse wilden ontdoen.

Ook Belgen, streekgenoten zeilden naar Mexico.

EVOLUTIE VAN HET MEXICAANS PROBLEEM.

In het midden van de XIXe eeuw was Mexico een onrustige staat. In deze oude Spaanse kolonie streden twee politieke strekkingen om de macht : enerzijds de Conservatieven en anderzijds de Libero-republikeinen.

De schatkist was zo goed als leeg. Hoofdschuldeisers zoals Spanje, Engeland en Frankrijk drongen aan op de vereffening van het geleende kapitaal.

In 1860 slaagde de Republikeinse leider Benito Juarez er in de macht te grijpen. Hij legde de inmiddels aangevatte betalingen stil. Als reactie hierop hielden de schuldeisers een congres te Londen in 1861 alwaar werd vastgesteld dat enerzijds de betalingen verder moesten doorgaan en anderzijds dat de veiligheid der buitenlanders in Mexico moest gewaarborgd worden.

Om deze resolutie kracht bij te zetten stuurden de ".. Geallieerden.." een expeditieleger naar Mexico. Aanvankelijk bestond deze krijgsmacht uit 6.000 Spanjaarden, 1.500 Fransen en 700 Engelse mariniers.

Noodgedwongen diende Juarez toe te laten dat deze troepen garnizoenen hielden in verschillende Mexicaanse steden.

Toen in 1862 Napoleon III de Franse troepenmacht optrok tot 6.500 man wekte dit argwaan zowel bij Juarez als bij de andere bezettende mogendheden. Men had bovendien geruchten opgevangen dat de Franse Keizer met plannen rondliep om in Mexico een monarchie op te richten. Als reactie hierop besloop Juarez nog alleen de Engelsen en de Spanjaarden te vergoeden. Dit had tot gevolg dat beide mogendheden hun troepen terugtrokken en de Fransen noodgedwongen alleen moesten instaan voor de bezetting der Mexicaanse steden. De Juaristen gingen nu openlijk in het gewapend verzet.

Intense diplomatieke contacten tussen de Mexicaanse Conservatieven en de Franse keizer hadden ondertussen geleid tot eentronverzoek aan aartshertog Maximiliaan van Oostenrijk.

Na lang aarzelen stemde de aartshertog toe. Daar hij gehuwd was met Charlotte van België, dochter van Koning Leopold I, werden de Belgen meteen meegesleurd in het Mexicaans avontuur.

Maximiliaan en Charlotte
vorsten van Mexico
(met bijzondere toelating, KML)

Op 10 april 1864 werd Maximiliaan keizer van Mexico.

Om de grondvesten van de nieuwe staat stevig te ankeren beloofde Frankrijk zolang in het land te blijven tot het Mexicaans leger operationeel was. Oostenrijk en België stuurden detachementen als steun. Het opperbevel van de volledige krijgsmacht lag in handen van de Franse Generaal Bazaine.

HET BELGISCH LEGIOEN.

In België was de rekrutering van het ".. Léion Belge.." begonnen midden 1864, ondanks een felle negatieve kritiek in de pers.

Het rekruteringscentrum lag te Oudenaarde, waar de vrijwilligers ook werden gekazerneerd.

Het Legioen, 1500 man sterk onder het bevel van Luitenant-Kolonel Van der Smissen, had een staf en twee bataillons : één van de grenadiers en één van de jagers.

Elk bataillon bestond uit zes compagnies.

Eind 1864 zeilde een eerste afdeling vanuit Antwerpen naar de Nieuwe Wereld.

Dit detachement werd begin 1865 dicht bij Mexico-stad gekazerneerd, doch reeds op 5 maart kreeg men het bevel om op te rukken naar de provincie Michoacoan, waar onlusten waren uitgebroken.

Op 11 maart kregen de Belgen de vuurdoop bij Tacambaro. Een detachement van 300 soldaten onder het bevel van majoor Tydtgat werd er omsingeld door een belangrijke groep Juaristen. Talrijke soldaten sneuvelden of werden krijgsgevangen gemaakt.

Tydtgat liep er dodelijke verwondingen op.

De Belgen namen weerwraak op 15 maart bij La Loma waar veel guerrillastrijders werden uitgeschakeld of op de vlucht gejaagd. Bij een navolgend gevecht te Marin, op 15 april, werden talrijke gezadeld en getoomde paarden buitgemaakt op de rebellen. Dit gaf aanleiding tot het oprichten van een Belgische afdeling te paard.

De ganse campagne door leden de Belgen onder de niet aflatende aanvallen van de Mexicaanse guerilla. Bijaldien eiste het warm en ongezond klimaat een hoge tol aan mensenlevens op.

Belgisch legionair voor Mexico
(Met bijzondere toelating, KML)

De naijver en de slechte verstandhouding tussen de verschillende Geallieerde staven zorgden uiteindelijk voor chaos en ontmoediging.

Toen in 1866 de Fransen om politieke redenen de noordelijke provincies ontruimden dienden de Belgen deze streken te bezetten. Aldaar lag de stad Tula, in handen van de Juaristen.

Het veroveren van dit bolwerk was voor de Geallieerden van vitaal belang.

Voor het kleine Belgische leger was dit in feite een onmogelijke opdracht. Plichtsbewust liet kolonel Van der Smissen deze stad aanvallen doch moest na enige tijd de belegering opgeven.

Juarez had ondertussen steun gekregen van de Verenigde Staten van Amerika (Monroe doctrine : Amerika aan de Amerikanen).

Eind 1866 liet Napoleon III Maximiliaan in de steek. Een laatste vertwijfelde poging van Charlotte om de Franse keizer tot ommekeer te bewegen strandde.

Als enige vreemde krijgsmacht bleven de Belgen en de Oostenrijkers strijden aan de zijde van het Mexicaans regulier leger.

Juarez'troepen wonnen overal veld. Keizer Maximiliaan werd gevangen genomen en op 19 juni 1867 gefusilleerd.

Voor het Belgische Legioen was het Mexicaans avontuur reeds eind 1866 afgelopen. In het voorjaar van 1867 keerden de meeste legionairs naar België terug (34 officieren en 740 soldaten), anderen vestigden zich definitief in Mexico (1).

ADOLF-FERDINAND THIBAU UIT IZEGEM.

Adolf-Ferdinand werd te Izegem geboren op 1 februari 1832. Zijn vader was de Izegemse linnenkoopman Jean-Baptiste Thibau en zijn moeder Angela-Coleta Accou uit Wevelgem.

In een huisje van de Gentstraat hadden de ouders in 1832 hun intrek genomen (2). Het kind werd echter grootgebracht in een woning van de Marktstraat (nr. 6) alwaar vader Jean-Baptist zijn handel in linnen had ingericht.

Adolf diende er de ouderlijke attentie te delen met niet minder dan vijf zusters en drie broers. Angela Sabbe, de grootmoeder maternel, woonde in. (3).

Kort voor vaders dood in 1863 was het gezin Thibau verhuisd naar de St. Pietersstraat (nr. 3).(4)

Groep onderofficieren van het bataillon
Keizerin Charlötte van het Belgisch
Legioen voor Mexico (+ 1866).
Sergeant-foerier Thibaut bevindt zich
op de tweede rij, tweede van links.
(Verzameling KML, met bijzondere toelating).

In 1852 ging Adolf naar de militiekeuring. De loting gebeurde in het stadhuis. De militieregisters leren ons dat hij toen fabriekswerker was en er het nummer 82 trok. Door het ".. consul.." werd hij goed bevonden voor de dienst.

De burgervaders maakten er ook zijn ".. geschreven portret..".

1,670 m groot, ovaal aangezicht, rond voorhoofd, bruine ogen, kleine neus, gewone mond, ronde kin, bruin haar en wenkbrauwen.

Niet weerhouden voor het actief leger werd hij in 1854 opgenomen in de Izegemse burgerwacht. (6).

Ergens moet Adolf zich toch aangetrokken gevoeld hebben tot het soldatenleven gezien wij hem terugvinden op 13 september 1856 bij het 2e Linieregiment (infanterie).

Aldaar noteerde men dat hij klerk was van beroep (commis aux écritures).

Zijn relatief snelle bevorderingen getuigen van zijn vaardigheid en goede dienstuitvoering :

- op 11 oktober 1857 is hij korporaal
- op 1 januari 1858 sergeant
- op 11 oktober 1859 sergeant-majoor.

In 1864 laait de Mexicaanse kwestie in alle hevigheid op. Thibau vraagt op 30 september om opgenomen te worden bij het Belgische Legioen voor Mexico. Hij had toen reeds meer dan acht jaar gediend bij onze nationale krijgsmacht. Op 6 oktober 1864 is hij te Oudenaarde alwaar hij als legionair een verbintenis ondertekent voor zes jaar. Hij krijgt er de graad van sergeant-foerier. Zijn bij het kontrakt opgesteld geschreven portret wijkt enigzins af van dit van 1852 :

1,685 meter groot, ovaal aangezicht, bedekt voorhoofd, bruine ogen, gewone neus, kleine mond, ronde kin, kastanjebruin haar en wenkbrauwen.

Van 1865 tot 1867 zal Adolf als sergeant-foerier bij het bataillon grenadiers ononderbroken deelnemen aan de Mexicaanse veldtocht. Vreugden, gevaren en ontberingen zal hij er delen met zijn lotgenoten.

Voor moedig gedrag zal hij trouwens beloond worden met de zilveren medaille
".. al merito militar.." (voor militaire verdiensten).

De medaille "..al merito militar.." (militaire verdienste) (recto)
(Verz.KML, met bijzondere toelating)

In 1867 is het avontuur voorbij. Met het gros van het Belgisch Legioen komt Adolf naar het moederland terug. (7),

Drie jaar na het Mexicaans avontuur, op 6 oktober 1870, huwt veteraan Thibau te Ingelmunster met Maria-Gislana Van Landeghem (8).

Nog hetzelfde jaar vestigt het jonge gezin zich in Izegem in de Kerkstraat (nr.11).

Een zoon wordt aldaar geboren in 1871 (9).

Kort hierop wijkt het gezin uit naar Zwevezele alwaar het tot 30 april 1878 zal verblijven, datum waarop men terug naar Izegem verhuist.

Ondertussen zijn meerdere kinderen het gezin komen verrijken (10)

In 1881 gaat de familie naar Ingelmunster wonen, moeders geboortedorp.

Slechts één jaar zal het gezin Thibau er verblijven.

Maria-Gislana Van Landeghem gaat met haar zoon Victor naar Oostende, van Adolf-Ferdinand ontbreekt elk verder spoor. (11).

BELANGRIJKSTE AFKORTINGEN.

BS : Burgerlijke Stand

Reg : Register

Ize. : Izegem

SAI : Stadsarchief Izegem

RAK : Rijksarchief Kortrijk

KML : Koninklijk Museum van het Leger

GAI : Gemeentearchief Ingelmunster

VOETNOTEN

- (1) Voor dit gedeelte putten we vooral uit : J. HONS, *La Légion belge au Mexique*, in *AMI* n° 26, Ed. Action Press, Brussel nov. 1981, p. 72-82; A. CASTELOT, *La folie mexicaine de Napoléon III*, in *Historia* n° 337, Paris Dec. 1974, p. 30-42; A. DUCHESNE, *L'Expédition des volontaires belges au Mexique, 1864-1867*, 2dln., Brussel 1967-68, 804 pp. (aanbevolen werk); L. DELPERIER, *Le fantasin du Second Empire en campagne*, dl. 2: *Le Mexique 1861-1867*, Nov-dec 1977 en J. HASLIP, *Maximilian Kaiser von Mexico*, Wiener Verlag, Wien 1972, 526 pp. (vertaling uit het Engels).
- (2) SAI, reg. BS., Ize. 1832, geboorteakte dd. Izegem 2 feb. 1832.
- (3) SAI, Bevolkingsregisters 1847, n° 128/371,
- (4) SAI, Bevolkingsregisters 1860, reg. 8 f° 933.
- (5) RAK, Militieregisters Jaar 1852 Canton Izegem (N° 104) en SAI, Militieregisters Jaren 1846-1852, Lichting 1852, n° 48.
- (6) SAI, Burgerwacht, farde 1849-1856, klas 1854, n° 38.
- (7) KML, Mexicaanse Veldtocht, stamboek van het Legioen, n° B 7-XIII/1039.
- (8) GAI, Reg. BS, Ingelmunster, Huwelijksakte n° 32, jaar 1870.
- (9) SAI, Bevolkingsregister 1860, Reg. 7 f° 913.
- (10) SAI, Bevolkingsregister 1860, Reg. 17 f° 2397
- (11) GAI, Bevolkingsregister 1880-1890, Wijk B n° 487.

ROND DE BREYDEL- EN DE CONINCKFEESTEN 1887-1987

Antoon Vandromme, Blauwhuisstraat 52, 8700 Izegem.

Op 11 juli van dit jaar was het juist een eeuw geleden, dat het standbeeld van Jan Breydel en Pieter De Coninck te Brugge, op de Grote Markt, plechtig ingehuldigd werd (1).

Bij dit herdenken liep er tussen 11 juli en 27 september jl. een passende tentoonstelling in "De Gekroonde Laars", Kredietbank, Steenstraat 40, te Brugge. In deze keurige en smaakvolle zolderruimte (2) werden 172 stukken aan het publiek voorgesteld. Allen hadden ze iets te bieden rond de twee heldenfiguren van 1302 of rond de lange voorgeschiedenis die de drievoudige onthulling van het monument op de Grote Markt te Brugge aanbelangden.

De Kortrijkse Breydelbond had in 1887 een open brief gestuurd aan de Kortrijkenaren om hen op te roepen aan de Brugse feestelijkheden deel te nemen. (3) Om deze oproep nog te verstevigen werd in Kortrijk ook nog beroep gedaan op twee personen van eigen bodem, twee Kortrijkenaren, die ieder op eigen terrein een woordje konden meepraten; dichter Guido Gezelle en musicus René Vermandere.

Aan dichter GUIDO GEZELLE (1830-1899) die zijn kunde voor 1887 al zoveel malen bewezen had en die op dit ogenblik bestuurder was van de Zusters van het Kindeke Jezus te Kortrijk (4) werd gevraagd een passend gedicht te schrijven. In 1887 werd ook beroep gedaan op een musicus, om dit korte gedicht te toonzetten. Hier werd gedacht aan de schrijver-journalist en goede vriend van Gezelle, aan RENE VERMANDERE (1857-1944) (5) uit de Consciencestraat.

De titel van het werk luidde "BRUGGEWAARDS" !

De muziekpartituur (36 cm x 27 cm) met een passende titelpagina verscheen op de persen van de drukkerij H.L. Stempan, Oudburg 30, Gent.

BRUGGELAARDS

Woorden van
G. GEZELLE

Muziek van R. VERMANDERE

Drukk H. L. Stepman oudburg-30 Gent.

Een topper is het niet geworden. Het is wel passend dit gedicht én de muziek hier even te vermelden. Het oorspronkelijk werk diende om de Kortrijkse volks-toeloop naar Brugge te bevorderen, wanneer het monument zou onthuld worden. Zo'n lied past ook bij de inhoud van die lange voorgeschiedenis van het feest dat nu, honderd jaar later, herdacht werd.

DE WOORDEN VAN "BRUGGEWAARDS"

Wanneer de originele tekst (1887) van het lied even vergeleken wordt met wat er in 1893 in "Tijdkrans" (6) gedrukt werd, dan zijn er wel enkele verschillen merkbaar.

De tekst van 1887 laat vermoeden, hoewel voor het Kortrijkse Volk bedoeld, dat het lied geschreven werd voor een breed Vlaams publiek, dat opgeroepen werd om allemaal " B r u g g e w a a r d s " te trekken om de inhuldigingsfeesten van het monument van Jan Breydel en Pieter de Coninck mee te vieren.

Het lied van 1893 laat de lezer aanvoelen dat het geschreven werd voor de Kortrijkse bevolking alleen.

Ook zijn er verschillende woorden veranderd die het geheel wel verbeteren. Hieronder geven we de integrale tekst van 1887. De plaatsen waar de tekst in 1893 verschilt, worden dan onderaan diezelfde lijn in " c u r s i e f " aangebracht.

BRUGGEWAARDS

- In 1893 : geen titel -

1.

Mannen van Vlaanderen, naar Brugge is de vaart

Kortrijksche mannen

Vlaandren beroept u, zoo eertijds zoo heden;

Vlandren

Viert, om het beeld der twee helden geschaard,

van

de eere en den roem van het grootsche verleden !

BRUGGEWAARDS !

Woorden van Guido Gezelle.

Muziek van René Vermandere.

Tempo *Marziale*

Piano *ff*

Ped * Ped * Ped * Ped *

The piano introduction consists of two staves. The right hand plays a rhythmic melody of eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. The piece is marked *ff* and includes several pedal markings.

Zang

Man - nen van Vlaan - dren, naar Brug - geis de vaart; Vlaan - dren beroept u, zoo

p

The vocal line begins with a treble clef and a key signature of two flats. The piano accompaniment is in the same key and features a steady accompaniment of chords and eighth notes. The piano part is marked *p*.

eer - tijds zoo he - den; viert, om het beeld der twee hel den geschaard,

The vocal line continues with a treble clef. The piano accompaniment consists of chords and eighth notes. The piano part is marked *mf*.

de ee - reën den roem van het groot - sche ver - le - den !

The vocal line continues with a treble clef. The piano accompaniment consists of chords and eighth notes. The piano part is marked *mf*.

Tusschenzang

Man - nen van Vlaan - dren, het Vaan - del ge - vat;

Piano *f*

Ped * Ped * Ped *

The interlude consists of two staves. The right hand plays a rhythmic melody of eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. The piece is marked *f* and includes several pedal markings.

Man - nen van Vlaan - dren, den Leeuw la - ten wappren; Bruggewaards, Bruggewaards,

vlek, dorp en stad, groot onversaafde on - ver - saaf - de twee dappren!

ff *rit* tar - den - do. Brug - ge - waards, Brug - ge - waards, vlek, dorp en stad!

ff *Volgt.*

Ped.

Karren met koorden en ketens gelaan,
 Wilde de valsche gebuur ons vereeren;
 Waarheid en vrijheid en vrede verslaan,
 En op zijn fransch ons den slavenstap leeren.

TUSSENZANG.

Breydel en Coninck verhieven den kop.
 Neen, riep de wever, dat zult gij niet, Gallen;
 Breydel riep: Komt, wakk're mannen, staat op,
 Liever als slaaf te zijn, sterven wij allen!

TUSSENZANG.

Mannen van Vlaanderen, ontombare diert,
 't Past u den roem uwer vadren te melden;
 Brugge verwacht u, 't verlangt naar uw lied,
 Krachtig omgalme 't het beeld uwer helden!

TUSSENZANG.

TUSSCHENZANG:

Mannen van Vlaandren, het Vaandel gevat;

Kortrijkse mannen

Mannen van Vlaandren, den Leeuw laten wappren

Kortrijksche mannen *wapperen*

Bruggewaards, Bruggewaards, vlek, dorp en stad,

Groeninghestad

groet onversaagd de onversaagde twee dappren

onversaafd de onversaafde dapperen

Bruggewaards, Bruggewaards, vlek, dorp en stad !

(Deze regel valt in 1893 weg)

2.

Karren met koorden en ketens gelaân

vol ketens en koorden gelaën

Wilde de valsche gebuur ons vereeren

Waarheid en vrijheid en vrede verslaan

verslaën

En op zijn fransch ons den slavenstap leeren.

Fransch

TUSSCHENZANG

3.

Breydel en Coninck verhieven den kop

"Neen", riep de wever, dat zult gij niet, Gallen;

" ge'n zult niet gij"

Breydel riep : Komt wakk're mannen, staat op,

"Neen, vrije

Liever als slaaf te zijn, sterven wij allen !

den slave

TUSSCHENZANG

4.

Mannen van Vlandren, ontembare diet,

Vlanderen

't Past u den roem uwer vad'ren te melden;

Brugge verwacht u, 't verlangt naar uw lied,

Krachtig omgalme 't beeld uwer helden

der twee

Dat klinkt allemaal mooi, maar wat heeft dit met IZEGEM te maken ?

Moest het dit lied alléén geweest zijn, dan zou er daarover in dit periodiek geen letter geschreven worden. Er is echter wel iets meer. Samen met de voornoemde partituur, werd ons een los blad ter hand gesteld waarop een lied in handschrift was genoteerd. De titel van het lied luidde : Aan 't Isegehemsche Volk! "Bovenaan deze bladzijde was er achteraf met potlood nog aan toegevoegd : " Sur l'air Bruggewaards".

Zo kregen we een Izegems strijdlied met tekst en muziek uit diezelfde periode.

Zo'n strijdlied kon best voor een kiescampagne uit die jaren gediend hebben. De inhoud biedt echter geen vaste punten om uit te maken over welke kiescampagne het nu juist gaat. Alleen de aanwijzing " Sur l'air Bruggewaards" wijst erop dat het rond de periode van 1887 moet geweest zijn en liefst korte tijd na 1893.

De auteur van het strijdlied was een priester. Hij tekende onderaan rechts met A B loot pbr.

Het handschrift van A B loot en de versie van BRUGGEWAARDS (1893) uit Tijdkrans vertonen heel wat gelijkenissen wat de structuur van het gedicht betreft.

Zo kan men gerust de veronderstelling maken dat A B Loot zijn tekst neerpende na 1893, nadat hij de veranderingen van BRUGGEWAARDS in Tijdkrans gelezen had.

Een paar voorbeelden spreken voor zichzelf:

In de eerste strofe : Kortrijische mannen, naar Brugge is de vaart,

Is'ghemsche mannen, naar 't Goede is de vaart

In die strofe blijven zelfs de vier rijmwoorden bewaard.

van 't
Bruggenwaard

Leon CLARUSSA
FRANCO ALTO, KANTOR,
LUXEMBURG, ROTTERDAM

t Kortrytse Volc

Aan t Iseghemse Volk!

I

* Kortrytse *

Iseghemse mannen, naar 't Goede is de Vaag
Klaand'ren beroeptu, zoo eertyds zoo heiden
Roep al uw volk, tot een leger gesehaard
En blyf getrouw aan uw Christen verdeden

Refrain:

* Kortrytse

Iseghemse mannen het vaandel gestak
Iseghemse mannen met moed voort gestreden
Zegewaards! zegewaards! Iseghemstad
Blyf steeds getrouw aan uw Christen verdeden
Zegewaards! zegewaards! Iseghemstad.

* Kortrytse

II

* Kortrytse

Iseghemse mannen, blyf Vlaamsch en blyf vrij;
Klaand'ren en altyd den Leeuw trouw gebleven,
Spys waal en kwaal, zing uw eigen zang bly:
En toegenaamd aan geen kwaad toegeseyen.

Refrain:

III.

* Kortrytse

Iseghemse mannen, valsche vrienden veracht,
Die 't volk verdeden, met beloften, en plannens
Met Paus en Kerk uw rechten betracht,
Leu (Joppersvolk!) ontbermtly verbanne

Refrain:

A. B. Schuyt

Refrein : Kortrijksche mannen, het vaandel gevat
Is'ghemsche mannen,
Bruggewaards, Bruggewaards, Groeninghestad
Zegewaards, Zegewaards, Iseghemstad.

Op hetzelfde blad zien we buiten de aangehaalde potloodaantekening nog meer nota's van die soort. Het moet beslist gediend hebben om er ook nog een typisch Kortrijks strijdlid van te maken.

Boven de titel lezen wij : 't Kortrijks Volk '! Links van de kantlijn vinden we op de plaatsen waar er in de tekst sprake is van "Iseghem" of "Iseghemsche" een aanduiding "Kortrijk" of "Kortrijksche".

Het kon niet uitgemaakt worden of dit door Gezelle geschreven lied plaatselijk veel ingang vond en ook niet of die plaatselijk gebonden liedertekst (van het handschrift) in onze Boze Stede of in de Guldensporenstad het bij verkiezingscampagnes als strijdlid waar maakte of niet.

VOETNOTEN

- (1) Het Monument voor Breydel en De Coninck werd de Brugge drie maal ingehuldigd.
  - 1) 11 juli 1887
  - 2) 15 augustus 1887 in aanwezigheid van koning Leopold II en familie.
  - 3) 15 juli 1888 (onthulling van de taferelen op het voetstuk + de allegorische figuren voor de steden Gent - Ieper - Kortrijk en Brugge).cfr. Het Brugs Ommeland 1977/2 - Brugse Metten en Guldensporennummer, p. 263 Drs. A. Vandewalle. Het monument voor Breydel en De Coninck te Brugge driemaal ingewijd 1887 - 1888.
- (2) Deze tentoonstelling was gratis te bezichtigen van 11 juli tot en met 27 september 1987.
- (3) Kortrijk, E. Beyaert, 1887.
- (4) Dit gedicht verscheen in de "Gazette van Kortrijk" van 20.01.1887 in een artikel waaruit op te maken is dat dit lied 's anderendaags zou gezongen worden, tijdens het feest van de "Vlaamse Zonen".
Op de Brugse tentoonstelling (van 11 Juli tot 27 september 1987) was geen exemplaar van deze partituur aanwezig. Ze werd juist als nr.116 van de catalogus vermeld.
- (5) RENE VERMANDERE (° Kortrijk 25.02.1857 - + Antwerpen 23.10.1944)
Van zijn vader leerde Rene het bakkersambt. In zijn geboortestad kwam hij in contact met G. Gezelle die hem in de gelegenheid stelde te gaan studeren aan het Lemmensgesticht te Mechelen. later ging hij zich nog muzikaal gaan vervolmaken aan het Gentse conservatorium.
Terug in Kortrijk kon hij in zijn onderhoud voorzien door het geven van privé-muzieklessen. Pas in 1889 verhuisde hij naar Antwerpen. Hij werd hier handelsvertegenwoordiger en publicist. Vanaf 1895 werd hij redacteur van DE GAZET VAN ANTWERPEN en bleef dit vele jaren.
R. Vermandere schreef verschillende humoristisch getinte verhalen en publiceerde daarnaast talrijke populaire toneelstukken en volksliedjes waarvan een ruim deel door hem zelf op muziek werden gezet.
Verder was hij ook actief al spreker en als kluchtzanger, maar dat in de periode voor W.O.I.
- (6) Guido Gezelle's dichtwerken (twee delen) - (1942) II, 181-182.

IZEGEM IN CIJFERS (2)

Antoon Vandromme, Blauwhuisstraat 52 - 8700 Izegem

In nr. 13 van T.M. (V/3) p. 97 en volgende konden we in een artikel over "IZEGEM IN CIJFERS" de evolutie zien van de Izegemse bevolking en haar deining nagaan vanaf 1803 tot 1964.

Daar er weer al meer dan twintig jaar vervlogen zijn sinds deze laatste datum en onze stad in die tijd heel wat veranderingen heeft ondergaan op demografisch gebied, is het passend op dit vroeger gepubliceerd artikel, een kort vervolg te schrijven.

Om deze officiële cijfers te bekomen werden de jaarboeken van de STAD IZEGEM ingekeken en daaruit werden de diverse getallen uitgepikt en jaar na jaar in de lijsten aangevuld.

Er zijn wel enkele grotere sprongen merkbaar dan deze die jaarlijks te verwachten vielen.

De aangroei van de bevolking was in hoofdzaak te zoeken in de toevoeging van staatswege van fusiegemeenten.

Waar deze landelijke gemeenten nog een kleine bevolkingsgroei vertoonden (Kachtem : 1970 : 2.339 - 1976 : 2.606) werd de bevolking van Izegem reeds gekenmerkt door een daling in de bevolkingscurve wat vroeger eerder zeldzaam te noemen was.

De drie grote gebeurtenissen die de bevolkingscurve gevoelig wijzigden waren :

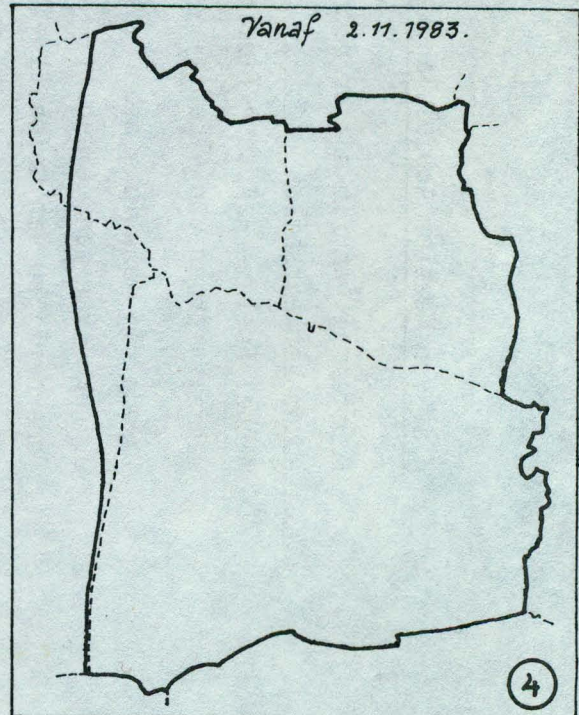
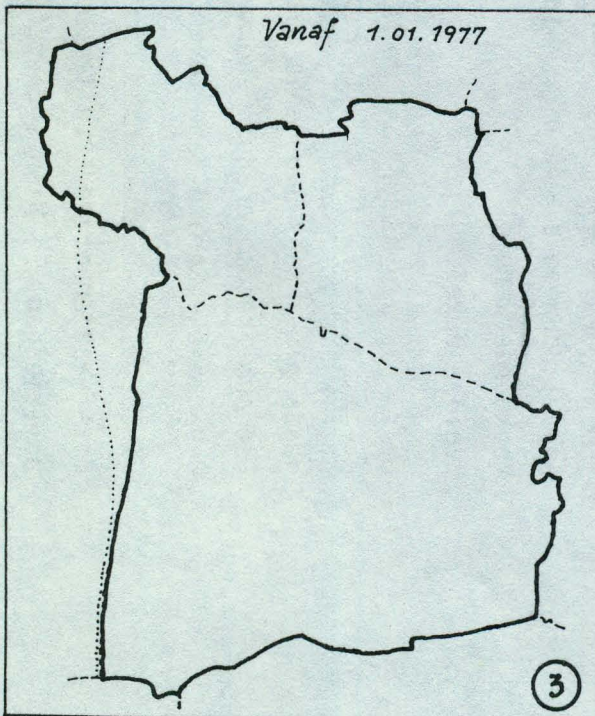
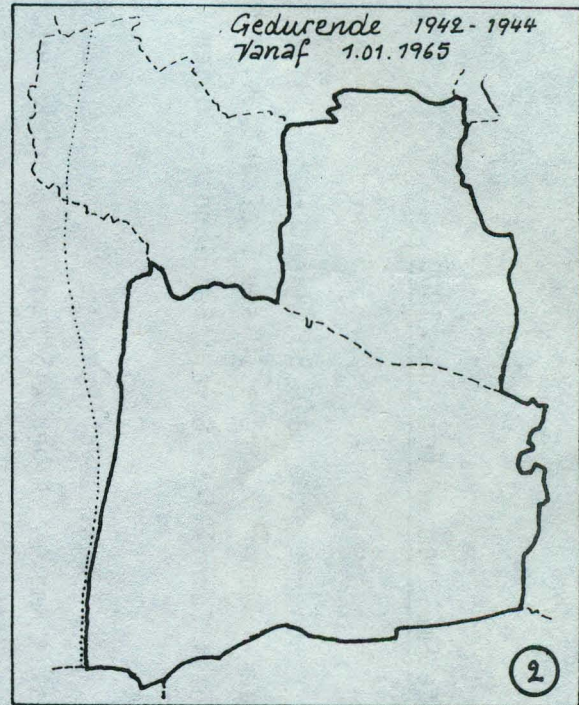
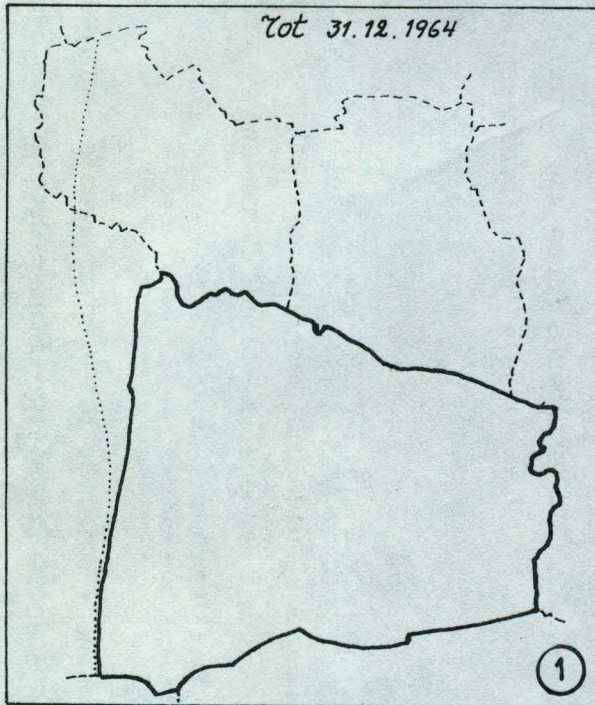
- Op 01.01.1965 kreeg Izegem EMELGEM bij als fusiegemeente.
- Op 01.01.1977 werd bij het reeds vergrote Izegem ook nog KACHTEM toegevoegd.
- Na het aanleggen van de A.17 werd in 1983 de as van deze autosnelweg de nieuwe westergrens van Izegem en kwamen daarbij enkele kleine verschuivingen ook de bevolkingscijfers enigszins wijzigen.

Omwille van deze ongewone bevolkingswisselingen vinden we precies in die jaren grotere verschillen in de cijferkolommen bij onze bevolking.

Moge deze korte aanvulling een beter inzicht geven op de demografische groei en toestand van onze stad.

jaar	Totale bevolking	mannen	vrouwen	geboorten	overlijdens	huwelijken	echtscheidingen	uitwijkingen	inwijkingen
1960	17.125	8.502	8.623	273	174	148	2	535	399
1961	17.095	8.510	8.677	302	167	137	3	551	478
1962	17.157	8.463	8.694	285	196	138	3	504	477
1963	17.223	8.475	8.748	312	214	126	9	542	510
1964	17.341	8.520	8.821	323	170	131	4	606	571
1965*	22.644	11.150	11.494	405	225	191	7	550	624
1966	22.729	11.207	11.522	362	237	186	8	577	537
1967	22.778	11.217	11.561	374	260	192	7	633	568
1968	22.808	11.226	11.582	385	221	195	8	652	518
1969	22.850	11.233	11.617	369	279	187	13	619	571
1970	22.928	11.275	11.653	349	252	165	10	598	609
1971	23.105	11.312	11.793	367	262	190	8	597	661
1972	23.145	11.331	11.814	347	255	189	11	641	589
1973	23.458	11.481	11.977	346	260	182	14	534	761
1974	23.623	11.576	12.047	338	227	190	4	650	704
1975	23.587	11.581	12.006	300	276	157	24	724	664
1976	23.577	11.589	11.988	346	277	158	18	676	600
1977**	26.296	12.923	13.373	361	254	179	31	652	660
1978	26.233	12.888	13.345	358	275	171	23	777	681
1979	26.237	12.860	13.377	257	287	167	30	739	717
1980	26.369	12.885	13.484	355	274	176	26	711	762
1981	26.526	12.945	13.518	385	240	185	28	737	686
1982	26.582	13.006	13.576	324	270	161	31	748	750
1983***	26.570	12.988	13.582	337	245	171	35	685	581
1984	26.483	12.935	13.548	272	257	166	35	645	543
1985	26.380	12.870	13.510	270	301	161	35	687	615
1986	26.377	12.873	13.504	279	257	186	38	694	669

- * Vanaf 01.01.1916 werd EMELGEM de eerste fusiegemeente.
In 1964 had EMELGEM 4.729 inwoners.
- ** Vanaf 01.01.1977 werd KACHTEM de tweede fusiegemeente.
In 1976 had KACHTEM 2.606 inwoners.
- *** Door het K.B. van 30.11.1982 en bekrachtigd bij wet op 23.12.1982 had de
grenswijziging volle uitwerking voor Izegem en Roeselare op 02.11.1983.
Zie daarover in T.M. nr. 67 (XXIII/3) p. 292-294.
Van die datum af is de middenlijn van de A.17 de westergrens voor Izegem.

Klas van Meester Achiel Tanghe te Emelghem in het jaar 1909

Eerste rij van links naar rechts :

Abdon Vankeirsbilck - Vandoorne - Germain Beirlandt - Buyse -
Michel Roelens - Arthur Timperman - Hector Deforche (Diseu Stefaantjes) - Michel
Windels (broer van Alberik) - Jozef Cornillie - Gerard Beirlandt - Julien Claus.

Tweede rij van links naar rechts :

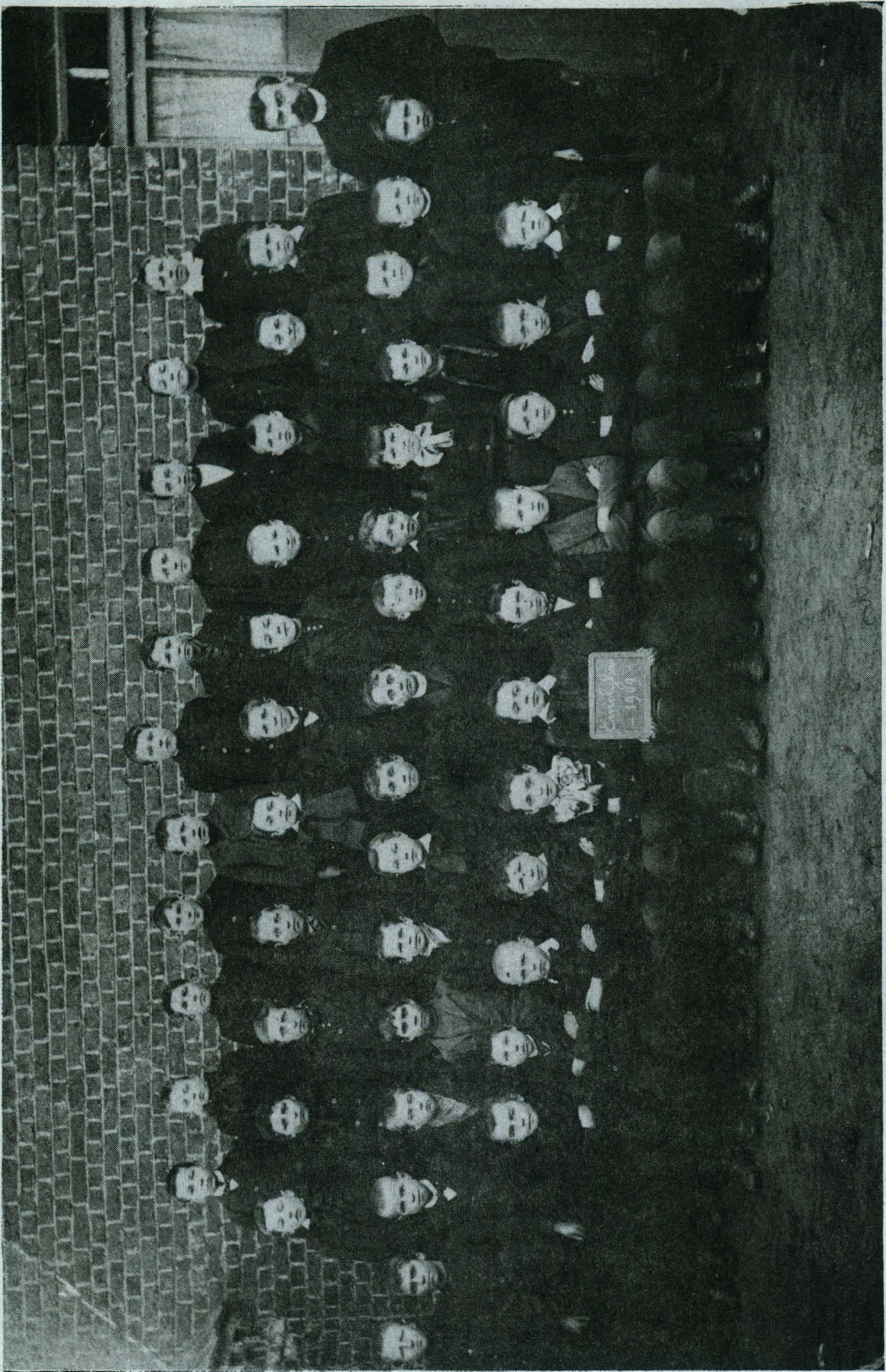
J. Ackx (van aan de Jager) - Casteleyn (Paindje !) - Michel Van Acker
(boerderij nu van Geldhof) - Justin Ameye - Alberik Stragier - Jerome Vantroys -
Gerard Bourgeois - Geldhof (landbouwerzoon) - Leon Ghekiere - Jules Naessens -
Achiel Bourgeois - Maurits Renier - Verscheure (zoon van Camiel - van
Verkeerde Wereld) - ? - Jules Beel (broer van Achiel
Beel) - Jozef Mulier.

Derde rij van links naar rechts :

Valeer Vermaete - zoon van Cyriel Nollet - Arthur Debacker - Odieel Debacker (oud-
gendarm) - Frans Bourgeois uit Izegem - Jules Debacker uit De Liester - Maurits
Deprauw (rechtover hof Denorme) - Jules Vandewalle - Jules Demeulenaere - Jerome
Debackere - Gerard Vanoeteren - meester Achiel Tanghe.

Vierde rij van links naar rechts :

Jozef Vandenberghe - Julien Dejonghe - Odieel Nollet - Odieel Vannieuwenhuysse (later
politieagent) - Michel Castelein - Jules Castelein - Sander Decostere - Georges
Blondeel - Debacker (broer van Alberic, Baronstraat 17) - ? -
Jean Deschrijvere - Jerome Popelier.

OMTRENT EEN SCHILDERIJ IN DE OUDE SINT-TILLOKERK

Edgard Seynaeve, Grote Markt 25 - 8800 Roeselare.

Uit de hier navolgende tekst blijkt dat er in de kerk van Izegem een schilderij moet hebben bestaan dat de zielen van het vagevuur voorstelde.

Dit schilderij zou door oud-burgemeester Pieter Vanden Berghe in 1678 geschonken geweest zijn aan het gelijknamig broederschap.

Wij laten de oude, goed verstaanbare, tekst nu volgen :

"...Alsoo dheer Pr Vanden Berghe in syn leven burchmr. van het Graefschap van Iseghem beloofte hadde te geven aen het broederschap vande zielkens int vageveuer binnen het voornomde Iseghem de somme van drie ponden grooten ter hulpwaert van seker schilderije van het vageveuer die jegenwordich staet op den Autaer van St. Hilonius inde kercke van Iseghem mits dat men daer op soude stellen sijne waepene (die daer op ghestelt is soo hij beloofte heeft), welcken beloofte de selven Vanden Berghe heeft gedaen aen ons onderschreven Mr van 't selve broederschap, twelke hij diversche keeren heeft gerepeteert, is geconfirmeert oock ter presentie vanden heer Cappelé ende den koster vande selve kercke ende diversche anderen.

In kennisse der waerheijt hebben desen onderteeckent Gesaemdelyck ondt omme te valideren daert behoort. Actum desen 20° Oust 1678..." (1)

(1) SAI, pak Varia, farde 1670-1679.

LIJST VAN ERELEDEN 1987

ALLEWAERT Luc	Marktstraat 14	8700	IZEGEM
BOURGEOIS André	St.-Tillostraat 9	8700	IZEGEM
CAUWE Albert E.H.	Kerkstraat 13	8700	IZEGEM
CHRISTIAENS Omer	Prins Albertlaan 2	8700	IZEGEM
DEBOSSCHERE J.P.	Reperstraat 65	8700	IZEGEM
DEFORCHE Christian	H.-Consciencestraat 18	8700	IZEGEM
DEPOORTER Raphaël	Roeselaarsestraat 26	8700	IZEGEM
DRIEGELINCK-WYFFELS Mevr.	Burg.v.d. Bogaerdelaan 55	8700	IZEGEM
DURANT Gerard	Kortestraat 6	8700	IZEGEM
DUPONT Jim	Kerkplein 8 bus 4	8700	IZEGEM
DUYCK André	St.-Jorisstraat 55	8700	IZEGEM
FEYS Gerard	Camiel Ameyestraat 1	8700	IZEGEM
GASQUET Robert	Gentsestraat 26	8700	IZEGEM
GELDOF Odriel	Slagmeersenstraat 45	8700	IZEGEM
HERMAN Raf	Stijn Streuvelsstraat 26	8700	IZEGEM
LAGA Herman	Gentse Heerweg 48	8700	IZEGEM
MICHIELS Eric	Gentsestraat 27	8700	IZEGEM
OOSTERLYNCK Jozef	St.-Jorisstraat 47	8700	IZEGEM
ROSSEEL Luc	Roeselaarsestraat 95	8700	IZEGEM
SAELEN André Mevr.	Kachtemsestraat 137	8700	IZEGEM
SAGON-VAN DE VANNE F.	Gentsestraat 17	8700	IZEGEM
SAGON Luc	Oude Iepersestraat 45	8700	IZEGEM
SAMOY-STELLEMANS	St.-Rafaëlstraat 20	8700	IZEGEM
STROBBE-CARDOEN Dirk	Gentse Heerweg 98	8700	IZEGEM
STROBBE-STAESSENS	Vredestraat 1	8700	IZEGEM
VANDEBUSSCHE André	Dam 43	8700	IZEGEM
VANDOMMELE Roger	St. Rafaelstraat 14	8700	IZEGEM
VANGHEENBERGHE Leon	Dweersstraat 10	8700	IZEGEM
WERBROUCK Raymond	Roeselaarsestraat 143	8700	IZEGEM
WYDOOGHE Erik	Karel de Goedelaan 13	8700	IZEGEM
ONDERSTEUNINGSGENOOTSCAP ZUSTERS VAN LIEFDE	Roeselaarsestraat 43	8700	IZEGEM
BOUCHERIE Gerard	Potaardestraat 1	8810	ROESELARE
DECLERCQ Carl	Izegemsestraat 57	8768	LEDEGEM
GILLES DE PELICHY Mej.	Keizer Karelstraat 105 b. 30	8000	BRUGGE
HESPEEL Eric	Lange Kant 11	2840	HAACHT
MEYFROLDT Armand	Vlasschaardstraat 12	8770	INGELMUNSTER
SOENS Gerard	Beukenlaan 11	8760	LENDELEDE

LIJST VAN STEUNENDE LEDEN 1987

BRAL-DEJONGHE Rudi	Ardooisestraat 62	8700	IZEGEM
CHRISTIAENS Roselin Mevr.	Grote Markt 17	8700	IZEGEM
CLEMENT Noella Mej.	Roeselaarsestraat 16	8700	IZEGEM
DEBLAUWE René	Slagmeersenstraat 54	8700	IZEGEM
DEBRUYNE Rudy	Slagmeersenstraat 13	8700	IZEGEM
DECLERCQ Edwin	Kerkestukstraat 18	8701	IZEGEM
DECLERCQ Louis	Burg.v.d. Bogaerdelaan 30	8700	IZEGEM
DEMUYNCK Gustaaf	Baron de Pélichystraat 45	8700	IZEGEM
GELDOF Tillo	Kortrijksestraat 114	8700	IZEGEM
GITS Jan	Kasteelstraat 21	8700	IZEGEM
HINNAERT Leon	Krekelstraat 59	8700	IZEGEM
HOUTHOOFD Antoon	Steenovenstraat 4	8700	IZEGEM
LAFAUT Roger	St. Amandstraat 1	8700	IZEGEM
LEFEVRE Jozef	Karel de Goedelaan 18	8700	IZEGEM
LOUWAEGE E.H. Et.	Hollebeekstraat 1	8700	IZEGEM
MADOU André	Roeselaarsestraat 317	8700	IZEGEM
MARANNES Val.	Gentsestraat 8	8700	IZEGEM
NAESSENS Maurice	Ingelmunstersestraat 50/52	8700	IZEGEM
PATTYN André	Rumbeeksestraat 48	8700	IZEGEM
SEYNAEVE Jozef	Burg.v.d. Bogaerdelaan 93	8700	IZEGEM
SPRIET Leon	Kortrijksestraat 86	8700	IZEGEM
STROBBE-DEBEVER G. Mevr.	Korenmarkt 11 app. 1	8700	IZEGEM
VANACKER Jules	Kachtemsestraat 7	8700	IZEGEM
VANBECKEVOORT Jaak	Meensestraat 131	8700	IZEGEM
VANDENBUSSCHE Michel	Nieuwstraat 9	8700	IZEGEM
VANFLETEREN Georges	Pr. Albertlaan 46	8700	IZEGEM
VANHAVERBEKE Luc	Roeselaarsestraat 83	8700	IZEGEM
VANHECKE Johan	Prinsessestraat 74	8700	IZEGEM
VANNESTE Michel	Slagmeersenstraat 69	8700	IZEGEM
VERHAEGHE Luc	Oekensestraat 29	8700	IZEGEM
VERMAUT Victor	Kapucijnenlaan 76	8700	IZEGEM
ZUSTERS VAN "AVE MARIA"	Gentsestraat 31	8700	IZEGEM
VERANNEMAN André	Oostraat 119	8800	ROESELARE
VERMEULEN-VANHAUWAERT R.	Dubbelsingel 3	8310	BRUGGE 3

Kaarten	Antonius Sanderus	1641 / Centrum van Izegem	50 fr.
	François De Bal	1746 / Centrum van Izegem	50 fr.

Boeken	Roger Bekaert	Izegem in de Franse Tijd	250 fr.
	Ten Mandere	Notitieboekje van J.B. Vande Walle, Izegemse Kroniek 18e en 19e eeuw, Ten Mandere nr. 31	100 fr.
	Ten Mandere	Gedenkboek 125 jaar Kongregatie te Izegem Extranummer Ten Mandere nr. 52, 151 bladzijden	250 fr.
	Ten Mandere	Negen eeuwen Izegem. 16 oude gezichten van stad + tabel met de historische data voor plaatselijke geschiedenis	250 fr.
	Antoon Vandromme	E. H. Leopold Slosse en het Izegemse Slossefonds	300 fr.
	Jan Vandromme	De 14e en 15e-eeuwse oorkonden van de Sint-Tillokerk in Izegem. Kritische tekstuitgave - De oorkondentaaI	300 fr.
	Marc Vercruyssen	Latijnse keuren in verband met de middeleeuwse geschiedenis van Izegem. Ten Mandere nr. 56	150 fr.

Jaargangen	Jaargang I	1961	nrs. 1-2-3	uitgeput	Jaargang XIII	1973	35-36-37	uitgeput
	Jaargang II	1962	4-5-6	uitgeput	Jaargang XIV	1974	38-39-40	uitgeput
	Jaargang III	1963	7-8	uitgeput	Jaargang XV	1975	41-42-43	uitgeput
	Jaargang IV	1964	9-10	uitgeput	Jaargang XVI	1976	44-45-46	300 fr.
	Jaargang V	1965	11-12-13	uitgeput	Jaargang XVII	1977	47-48-49	uitgeput
	Jaargang VI	1966	14-15-16	uitgeput	Jaargang XVIII	1978	50-51-52	300 fr.
	Jaargang VII	1967	17-18-19	300 fr.	Jaargang XIX	1979	53-54-55	uitgeput
	Jaargang VIII	1968	20-21-22	uitgeput	Jaargang XX	1980	55-57-58	uitgeput
	Jaargang IX	1969	23-24-25	uitgeput	Jaargang XXI	1981	59-60-61	300 fr.
	Jaargang X	1970	26-27-28	uitgeput	Jaargang XXII	1982	62-63-64-11	300 fr.
	Jaargang XI	1971	29-30-31	uitgeput	Jaargang XXIII	1983	65-66-67-12	300 fr.
	Jaargang XII	1972	32-33-34	uitgeput	Losse nummers			100 fr.

Enkele losse nummers zijn nog in voorraad:

(nrs 4 - 7 - 8 - 10 - 26 - 37 - 38 - 40 - 43 - 48 - 49 - 53 - 55 - 58).

Die oude jaargangen kunnen besteld worden bij de archivaris André Demeurisse, stadhuis, Korenmarkt 9, 1e verdieping, bureau nr. 3.

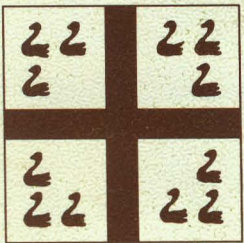
Wanneer u het nodige bedrag stort op de hieronder vermelde rekening

(+ vermelding van de gewenste jaargang(en), worden ze u met de post toegezonden.

Al deze werken kunnen besteld worden

ofwel door storting op postrekening nr. 712-0700260-03 van de Heemkundige Kring „Ten Mandere”, Izegem ofwel bij de penningmeester Alberic Deprez, Ommegangstraat 69/1, 8700 Izegem.

**Telkens wordt de opgegeven prijs verhoogd met 30 fr. voor de verzendingskosten.
Vergeet ook de vermelding niet van de kaart of het boek dat u bij ons betaalt.**

79

TEN MANDERE VERSCHIJNT VIERMAAL PER JAAR.
XXVIIe jaargang • Aflevering 3 • Nr. 79 • December 1987.
Redactie: Europastraat 13, 8770 Ingelmunster.